

In principio erat verbum. Et verbum erat apud deum. Et verbum factum est caro. Et habitavit in nobis. Et vidimus gloria eius. Et tangimus. Et verbum factum est caro. Et habitavit in nobis. Et vidimus gloria eius. Et tangimus. Et verbum factum est caro. Et habitavit in nobis. Et vidimus gloria eius. Et tangimus.

Incipit liber Genesis qui hebraice bresyeh dicitur. Capm primum

In principio creavit deus celum et terram. Terra autem erat inanis et vacua. et tenebrae erant super faciem abyssi. et spiritus domini ferebatur super aquas.

Dixitque deus fiat lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucem quod esset bona. et divisit lucem a tenebris. appellavitque lucem diem. et tenebras noctem. factusque est vespere et mane dies unus.

Dixit quoque deus. fiat firmamentum in medio aquarum. et dividat aquas ab aquis. Et fecit deus firmamentum. divisitque aquas que erant sub firmamento a hiis que

Et quo voluit in dicitur. et dicitur quod si in principio erat verbum. Et verbum erat apud deum. Et verbum factum est caro. Et habitavit in nobis. Et vidimus gloria eius. Et tangimus. Et verbum factum est caro. Et habitavit in nobis. Et vidimus gloria eius. Et tangimus.

Erant super firmamentum. Et factum est ita. Vocavitque deus firmamentum celum. Et factum est vespere et mane dies secundus.

Dixit vero deus. Congregentur aquae que sub celo sunt in locum unum. et appareat arida. factusque est ita. Et vocavit deus aridam terram. congregacionesque aquarum appellavit maria. Et vidit deus quod esset bonum. et ait. Germinet terra herbam viurentem. et facientem semen. lignumque pomiferum faciens fructum iuxta genus suum. cuius semen in semetipso sit super terram. Et factum est ita. Et protulit terra herbam viurentem. et facientem semen. iuxta genus suum. lignumque faciens fructum. et habens unum quodque sementem secundum speciem suam. Et vidit deus quod esset bonum. factusque est vespere et mane dies tertius.

Dixit autem deus. fiant luminaria in firmamento caeli. et dividant diem ac noctem. et sint in

Et factus est lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucem quod esset bona. et divisit lucem a tenebris. appellavitque lucem diem. et tenebras noctem. factusque est vespere et mane dies unus.

Et quo voluit in dicitur. et dicitur quod si in principio erat verbum. Et verbum erat apud deum. Et verbum factum est caro. Et habitavit in nobis. Et vidimus gloria eius. Et tangimus. Et verbum factum est caro. Et habitavit in nobis. Et vidimus gloria eius. Et tangimus.

Abb. 186 Cod. 495 (wie Abb. 185), f. 6r (75%)

Kat. 52

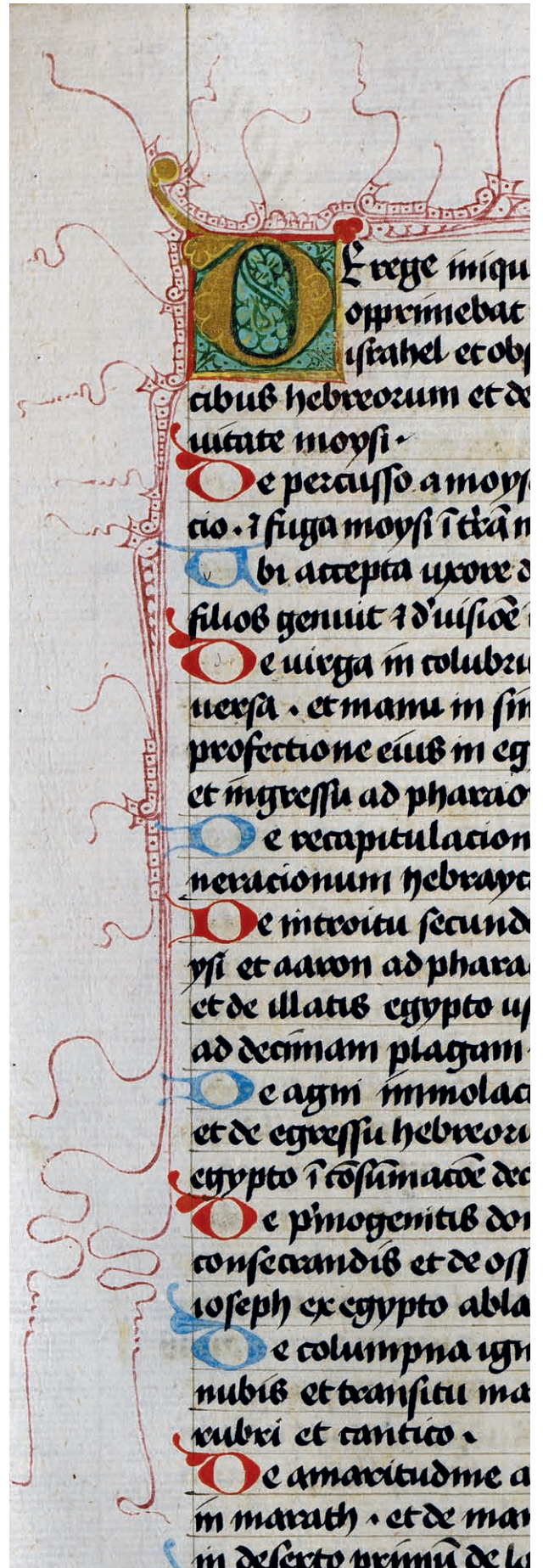

Abb. 187 Cod. 495 (wie Abb. 185), f. 64r (80%) Kat. 52

i. Epam heret pmo pabu. 1143 ad
 uti se eos. Red. 1143
 ab illo loco ubi p
 uti se eos.

semebez
 contraq
 est segoz
 ueneru
 siluestre
 mare sa
 emm ar
 chodorla
 amo an
Tu
 uenit ch
 aodeam
 cum eo
 haym m
 ym et z
 nim m
 et chorre
 seyr. us
 pharan
 dne. Y
 ueneru
 phat ip
 auferun
 amalec
 reum q
 mar.
 sodomor

et hets
 ce et
 non
 adu
 dz p
 ortua
 p m
 h no
 gubut
 vrate

p. Defecto inde
 et po pu
 he de p b
 cu
 tiffno f
 p
 A. Debra
 loge a sodoma
 d. at q
 at
 d. plet m
 do
 t. plet se ad al

Dies
 loz
 ost
 loz
 sic
 no
 em
 . dor
 zua
 no
 pu
 te il
 loz
 . at
 adu
 sur
 e dix
 fice
 itre
 re
 xte
 t sal
 e mo
 . pu
 moz

diem. M
 peric filii
 nomen e
 filius pl
 ammoni
Pro
 terram a
 tauit me
 pegrinat
 dixitq de
 sior me
 abymele
 tulit ean
 ad abym
 nocte et
 rieris p
 tulisti. h
 Abymele
 gerat ean
 num ge
 et iustan
 Noie ip
 sdror. et

up suop
 non
 aez
 ms
 um
 um
 est
 bat
 t e
 itia
 pos
 ter
 obis
 iml
 no
 em
 . Nos
 it
 ess
 esta
 usq
 rit
 m vi
 canos
 feros
 euu
 nuer
 illius
 at.

meam hu
 et spospor
 duxero eu
 ero in pra
 Manebo
 pro puero
 dni mei.
 cum frati
 emm redi
 sente pue
 calamita
 est patre
 sistam.
Non p
 hibe
 coram as
 cepit ut e
 foras. nu
 agnitione
 q uocem
 audieru
 domus p
 fratribus
 ioseph. &
 viuit. n
 dere frs.
 territi. d
 accedite n

Abb. 188–190 Cod. 495 (wie Abb. 185), ff. 26r, 31r, 85r

Kat. 52

Abb. 191 Cod. 495 (wic Abb. 185), f. 64^r

Kat. 52

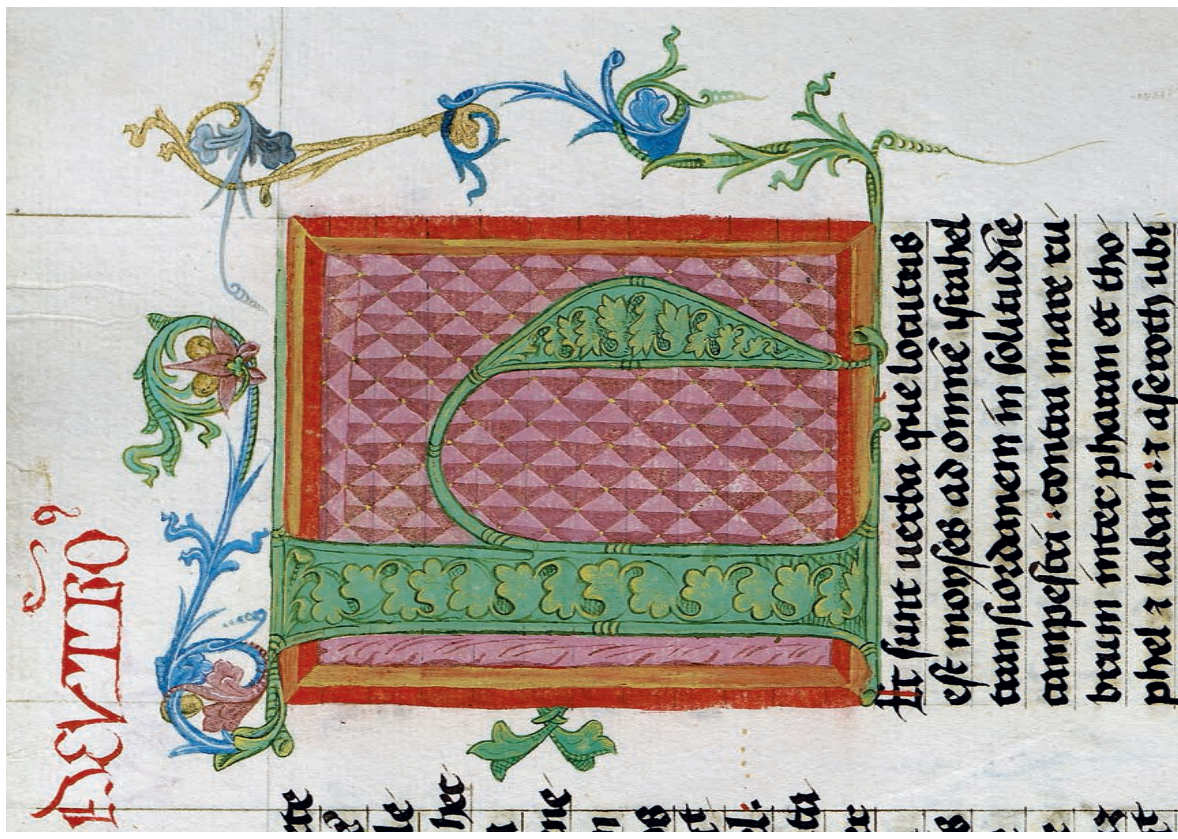

Abb. 192 Cod. 495 (wic Abb. 185), f. 174^r

Kat. 52

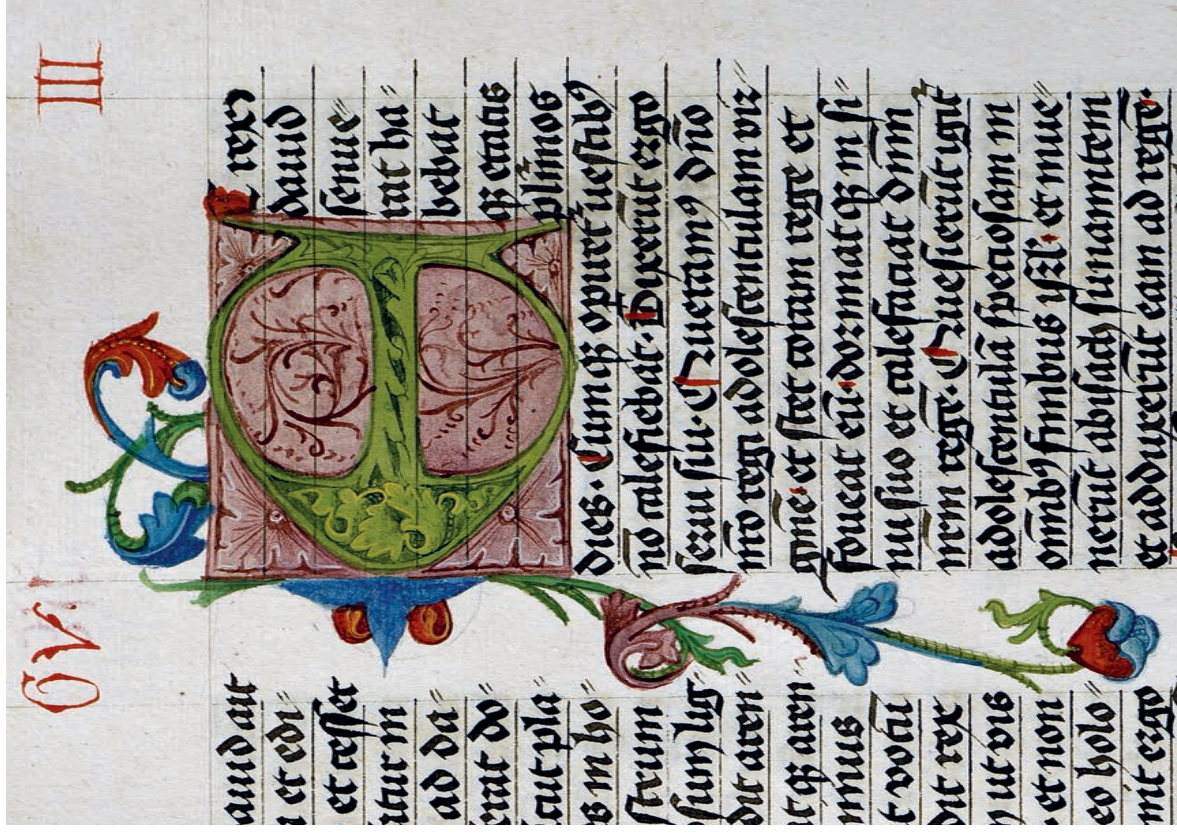

Abb. 193 Cod. 495 (wic Abb. 185), f. 292^r (80%)

Abb. 194 Cod. 495 (wic Abb. 185), f. 318^r

HE

no
a ui
om̄s
proce
dem
gene
le do
larū
bus
mmo
terat
agi
nti.
atio
nob
re
uloꝝ
om̄s
pro
mlia
efly
atio
nob
xen
fulo
et su

suarum.
fily ysahe
has suas
et supra
ad bella p
tria milia
genti qui
uite in te
cum sua
merati a

Locum
bum leui
neqꝫ pon
cum filijs
eos super
testimom
eius et q
monias
bunt tab
omnia ute
erūt in m
rum tab
buntur.
cendum
leuite tal

uo
aa.
cipi
ntqꝫ
Sic
ruus
ar
no.
os
ē
re
yses
et
ē si
reg
te
oz
tu
ūt
d. x
zer.
i.
us
ro
bo
m
rsis

uuecunt
amorreo
Dedit ergo
galaad m
nasse qui
lachm aut
abit et oc
eius: quon
thi hiar
Nohe quon
hendit car
sius. uoca
mine suo
Hec si
filio
egressi sun
turmas si
moysi et o
scripsit m
torum lo
uisione n
fecti igitu
se primo q
die mensi
die feceru
rahel in m
dentibus c
et sepelien

siu
p
st
icer
ui
ili
va
sai
pe
it
chi
th
im
uid
et
ite
s.
eo
tas
t
ve
In
ach
id
do
rit
ste

uere iuu
sic ero seru
cōsiliū achu
tecū sadoch
dotes et oē v
dieris de dor
sadoch et ab
Sūt aut di
achmaas f
nathan filiu
tetis p eos a
audieritis. V
amico dd̄m
quoqꝫ mare
Op
puer mphi
eius cū duo
rati erāt du
tū alligatū
tū massis p
vtribꝫ vnn
Quid sibi v
syba Dne m
stia regis u
et palate a
tuis. vnu.

aliud est illi esse.
 esse. Sed q̄ est
 esse. p̄pter hāc ir
 erunt eum et on
 Item cū modico
 data quo ip̄m re
 corpus piclitati
 ratōnem aliq̄ esse
 Item cum ratō
 semp fuisse. et ca
 autē racionis irra
 nem humanam e
 aliqua ratō prec
 est. que vniuersi
naturalibz ques
 ideo extra animi
De errore
 Item
 nunc die
 ficant. c
 demus q̄t sit ydo
 Tercio de specie
 Notandum erg
 soli deo exhibend
 maiestatis. Ydol
 cure exhibitus
 semp ydolo exhib
 ydolo est exhibit
 lignum vel alia r
 ex ymagine et de
 viij. v̄ dicit apol
 enim q̄ putabāt
 simulacro et spū
 q̄ inter ydola gen

funt vt ai
 illorū qu
 t
 dendas. p
 non legat
 est. Si ei
 fructu t
 dendi non
 gis est ta
 quā infir
 cibos disc
 olentit.
 tilitatem
 subdit ur
 tue. Vnt
 teret hom
 ex ea nutr
 per pecca
 est dicere
 nō est lex
 bonum e
 p̄pter ver
 deberent i
 a carnibz
 iudicārēt
 sunt occa
 tamē non
 Poli adh
 machum
 xxxi. Si l
 Exultacie
 quibus m

aduersari? xp̄n
 ex collo pendeat
 vbra quibus t
 jaceat. per calc
 eis eunla. solu
 lem. Idem glai
 tris lacrimis ce
 dalizat te. erue
 p̄fectionis agg
 dñs cum dicere
 querētes te. Ri
 mei. Mat. xij. b
 bitores constat
 metipos. mltō
De amore q
Sequitu
 iij. Vi
 ad illas
 induci ad ad ar
 xp̄i eph. v. Vi
 eccliam. et seme
 duobus attend
 xp̄us em̄ p̄ salu
 teret et p̄us per
 Dilige mulierē
 dñs filios isrl' e
 Tu fornicat a es
 dicit dñs. et eg
 post adulteriū r
 Cur em̄ ad hec d
 esse sanatos. I

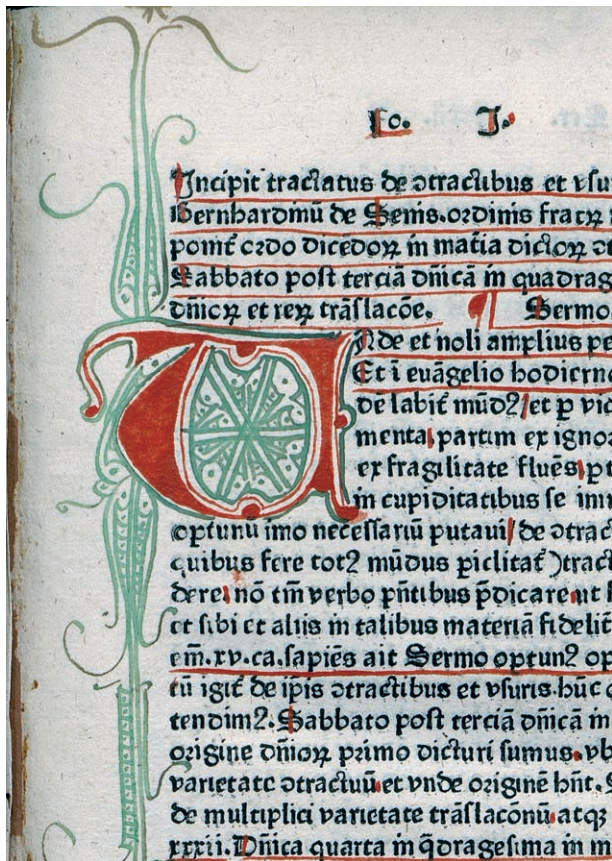

Abb. 202 Ink. 664, f. i^r – Garsten, um 1474 Kat. 53
(70%)

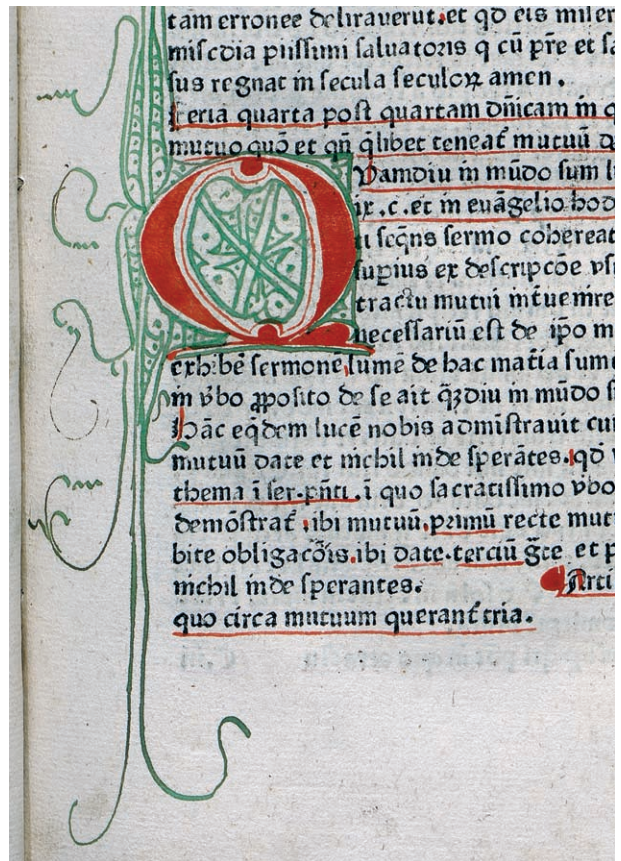

Abb. 203 Ink. 664 (wie Abb. 202), f. liii^r (70%) Kat. 53

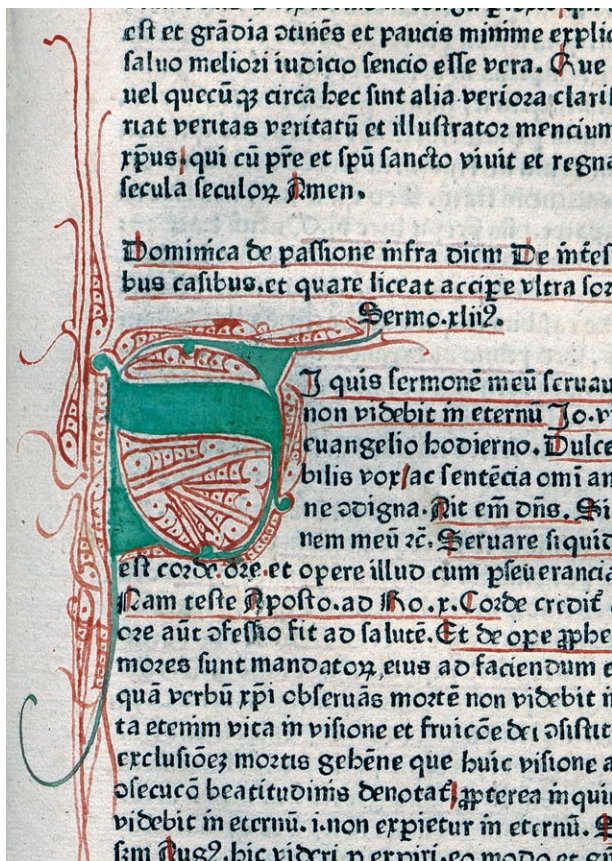

Abb. 204 Ink. 664 (wie Abb. 202), f. cxxiii^r (70%) Kat. 53

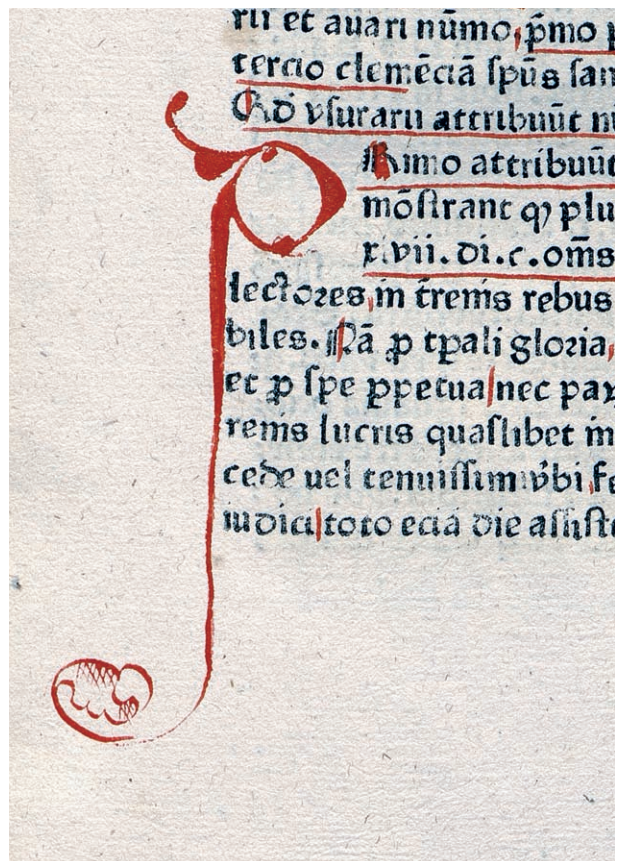

Abb. 205 Ink. 664 (wie Abb. 202), f. cxxxviii^r Kat. 53

Catalogo librorum Monasterij B.V

Prologus primus Venerabilis fratris Nicolai de
Ira In testamentu vetus De recomendatione sa-
cre scripture in generali incipit.

Nec omnia liber vite
ec. eccl. xxiii. secu-
du qd dicit beatus
Grego. omel. xxxv.
euangelion. T. palis
vita eterne vite co-
pata mors est poti-
us dicenda qm vita.
Sciētia vero a phi-
losophis tradite or-
dīantur ad finem

consequendū in presenti vita qz scientie practice
ab eis tradite ordīantur ad felicitatē politicā
loquendo de policia pntis vite. Similiter scien-
tie speculatiue ordīantur ad felicitatē contem-
platiuā. Loquēdo de cōtēplatione que pōt habe-
ri in vita presēti et p viam nature que dependz
ex fatasmate vnde. iij. de anima. qm intelligen-
tibus nobis necesse est simul sanfalmata specu-
lari et de tali speculatiōe dicit ibidem qm intel-
ligere corrumpit in nobis quodam interius cor-
rupto. Sacra autē scriptura ordīnat ad felicitatē
vite future quā philosophi nesciuerūt scdm qd
dicit beatus hiero. in epistola ad paulinū de omi-
bus sacre scripture libris. Hoc doctus plato ne-
sciuit. hoc demostenes eloquēs ignorauit. Ex q-
bus cōcludit qm libri a philosophis descripti cō-
tinentes sciētias ordīnatas ad finē in hac tēpo-
rali vita tantummodo naturaliter consequendū si
cōpēntur ad libros sacre scripture que ordīnat
ad finē eterne vite magis dicēdi sunt libri mor-
tis qm vite. Sed liber cōtinens sacra scripturam
que licet in multis libris ptiālibus diuidat sub
vno tamē libro cōtinet qui nomie generali liber
vite aprie nominatur scdm qd dicit in libro pas-
sumpto. Hec omnia zc. in quo sacra scriptura qua
drupliciter describitur scdm quatuor excellēti-
as quibus omnē scripturā aliā pcellit. Primo
em describitur vt singularis eminentie qd no tat
pnomē singulare cū dicit. hec. Secūdo describitur
vt generalis cōtinetie qd ostendit signum vni-
uersale cū dicitur omnia. Tercio vt specularis itel-
ligentie quod denotat cōditō libri cum dicitur
liber. Quarto vt salutaris efficacie qd ostendit
cōsecutō finis intēti cū dicitur vite. Circa pri-
mū sciendū qm vna scientia eminentior est altera
seu honorabilior duplici de causa vt habetur. j.
de anima. Vna est qz est de nobiliori subiecto.
Alia quia pcedit certiori modo et appter vtrāqz
sacra scriptura que aprie theologia dicitur cuz
ipsa sola sit textus huius scientie omis scientias ali-
as antecellit. Primo quia habet deum pro subie-
cto qui est in summo totius nobilitatis appter qd
nominatur theologia quasi sermo de deo. Secun-
do quia pcedit modo certiori. Alie sciētie em hu-
manitē reperte pcedunt p muestigatiōem rati-
onis humane in quo quidem pcellit licet non sit
erroz quātum ad cognitōnem primorū principio-
rum que sūt per se nota scdū qd dicit. ij. me-

Incipit liber Genesis. Cap

In principio cre-
teram. Omnis
os accipio illa
ta est dici. To-
ra diuidit in d
in vetus et noi

Ita qz licet tota sacra scriptu-
ra de subiecto tamen pna ps p-
tanqz creatoze et gubernatoze
deo tanqz redemptoze et glo-
videlicet vete. testa. diuidit
licet in libros legales. histo-
et apptales. Et quia vetus i-
uum se habent sicut rota in m-
zech. j. ca. Ideo no. test. cōf-
qua legi in nouo test. correspi-
bris sapiētiālibus correspo-
et aliorū apstolorū. Libris hi-
dent actus apstolorū. Libris hi-
det apocalipsis. Circa primū
que cōtinet libros legales v-
bros moysi. Considerādū qm l-
sone. sed cōmunitati populi ac-
describit ad unatiōem fidelis po-
us dei. quod fit in libro gen-
legislatio populo ad unatiōem
et duobus libris sequētibz. f-
cte legis repetitio et explicat-
teronomio. Prima in duas qz
dit nature humane pductōem
ppagatiōem. quarto cap. vt
ctōnem fidelis populi et dis-
infideli populo p successione
patebit infra. Circa primū cōl-
corporealis creatura facta est a
elementa sunt appter mixta et
plante appter animalia. animalia
quātum ad eius nutritiōem et
em celestia facta sunt quod ar-
scdm quod dicit deut. iiii. ca.
elevationis ad celum videas soles
astra celi et erroze deceptus a
creant dominus deus tuus in m-
tibus. Et ideo primo describit
pductōem generaliter. Sec-
tōnem specialiter ibi. Et ait fa-
z. Circa primū tria facit scrip-
pōnt opus creatōis. Secūdo
seu formatōis ibi. Dixit qz de
opus ornatus seu dispositiōem
luminaria. Opus creatōis del-
diem. Opus distinctōis pri-
Opus autē ornatus alijs tribz
mo die requieuit deus a noue-
dis. scdm vero sentētiā hiero-
paulinū pfbiterū de omibz sac-
primū Gen. est ratiō obscurita-
ante xxx annos apud hebreos
obscuritates satis patent ex v-
bus expositōibz tam doctorū
licorū circa ipsum. Et qz cōfusio

Abb. 206 Ink. 597, f. 2^r – Garsten, um 1474/77 (72%)

Kat. 55

Abb. 207 Ink. 597 (wie Abb. 206),
f. 24^r (72%)

Kat. 55

poterat consecrare eam qz erat psona serua simpli-
 citer et ad semp. Non tñ consecrabat ad facien-
 dū opa leuitaz vt dcm ē. s; ad qdā opa seruilia
 ad tēplū vel mistros ei2 necessaria. Sicut est ce-
 dere ligna. et portare aquas ad locū diuini cul-
 tus. Et hoc modo iohes decreuit gabaonitas in
 ministeriū populi et altaris dñi. vt habet iohes
ix. Hoc autē modo non poterat consecrari psona
 hebrez, qz non poterat esse serua simpliciter, sed
 tñ ad tempus, s; vsq; ad septimū annū remissio-
 nis. et si tunc nolebat egredi liber. manebat ser-
 uus vsq; ad iubileū et non vltra. vt habet exo. xxj.
 et s. leuiticū. xxv. Si autē res consecrata esset mani-
 mata aut erat immobilis vt ager, et tunc d istm
 guendū. quia aut erat ager de hereditate pater-
 na. et tunc poterat dño consecrari. qz talis ager in
 iubileo nō reuertebat ad priorē dñm. sed remane-
 bat d e possessione templi vel sacerdotū. Si autē
 ager esset acquisit2 p emptōz non poterat sic cō-
 secrari. quia in iubileo debebat reuerti ad prio-
 rem dñm. vt dictū est s. de redemptōe vtorum.
 et ppter hoc vbi translatio nostra sic habz. Omne
quod dño consecrat siue homo fuerit. siue animal.
siue ager. In hebreo habet siue ager possessio-
 nis vel hereditatis sue. Si autē res consecrata erat mo-
 bilis. vt aurū et argentū. res sericū et similia. d
 quibus poterant fieri instrumenta tabernaculi
 vel templi. aut alia necessaria ibidē tunc pote-
 rant dño consecrari. Nec de cetero poterat ad vsus
 alios applicari vt dictum est de preda ciuitatis
 hierico. et multa exempla alia ad hoc sunt i scrip-
 tura. Si autē res consecrata erat animal. aut erat
 animal immolatiū. et tunc sine mutatiōe aut re-
 demptōe immolabat dño. nisi post consecrationē
 anteq; venirent ad locū immolatiōis fieri meptū
 immolatiōis. vt p fracturā tibie vel alteri2 macule
 insanabilis. et tunc interficiebat absq; venditiōe
 seu redemptōe. qz nō poterat alijs vsibz applicari.
 Si aut nō esset animal immolatiū ad templi tñ
 ministeriū vel sacerdotū vtile. vt equus et asin2
 et similia. tunc manebat in obsequiū templi vel sa-
 cerdotū vsq; ad mortē. sicut de seruo vel ancilla
 dictum est. Si aut accipiat hereni p destructōe
 ad dei gloriā ordinata vt sit senius. in allegatiōe
 supra posita Omne qd dño destruit z. tūc talis
 destructio aut erat ex sententiā domini. aut iudi-
 cum locum eius tenentium. aut ad implendum
 pmissum deo factū. Si primo modo tunc talis
 destructio erat simpliciter inferenda. et hoc sic
 ue essent psonę humane. sicut de chanaei2 sen-
 tentiā dñs vt interficerent a filijs israhel. se-
 cundū quod dicit numeri. xxiii. cum transieritis ior-
 danem intrantes terram chanaam disperdit e-
 cunctos habitatores regionis illius. Excepti tñ
 fuerunt gabaonite. eo qz pncipes israhel in cō-
 sulto domino iurauerāt eos non occidere. et ppter
 hoc mors eorū corpalis fuit mutata in ciuilem per
 seruitutē. vt habet iohes ix. Siue essent bruta ani-
 malia. Et ideo faul qui in occasione amalechitarū
 ex cupiditate pepit animalibz pinguioribz de
 quoz morte dominus sententiauerit sicut et d ho

vita eius. Vnde numeri. xxxv. dicit nō accipietis p-
 cium ab eo qui res est sanguis. statim et ipse moriet.
 Alio modo talis destructio inferebat ppter im-
 pletionē pmissi deo facti. s; dñm qd habet nume-
 ri. xxi. vbi dicit. Et israhel voto se domino obligas
 ait. Si tradideris populū istū in manu mea dele-
 bo vrbes eius. Et idē subdit. vocatū est nomē lo-
 ci illius homnia. quod significat destructū. et dicit
 scedit de hereni quod significat destructōe. vñ
 vbi translatio nostra habet homnia. scriptura he-
 braica habet herenia. Nomina em hebrez scripta
 literis latinis minus pprie scribunt amuniter. Ex
 pōictis patz qz cum dicit. Omne quod dño conse-
crat non redimet sed morte moriet. mors in dis-
 uerhis accipit equiuoce. qz leuite consecrata diuio
 cultui dicebant mortui. sicut apud nos religiosi
 mortui mundo dicunt. Agri et res inanimate cō-
 secrate mori vel mortue dicebat. si cō possessioes ec-
 clesie dicunt amortizate. Et eodē mō dicendū d
 feruis et ancillis. Animalia vero immolatiū a mo-
 riebant pprie p immolatiōz. Similit et hominē et
 animalia mortui adiudicata p occisiōe. Ciuita-
 tes autem destructe dicebantur esse similitudi-
 narie mortue. Quia non erat reditus ad earū re-
 edificatiōe. Sicut in hominibz et animalibz nō
 est reditus de morte ad vitā. Sciendū etiā qz con-
 secratio pōictōz aliqñ cedebat in vtilitatem sa-
 cerdotū. Aliqñ autē in necessaria ipius templi.
 secundum quod cōsecrans exprimebat in conse-
 crando. de illis saltem que poterant venire in
 vsum sacerdotum vt seruus et ancilla. Omnes
decime. Hic dñter agitur de decimis que dicitur
 sanctificate domino. quia erāt deputate ad
 ad sustentationē leuitaz. Siquis autē voluerit
redimere decimas suas addz quinta ptem. cui2
 causa supra dicta est de redemptōe vtorū. Que
sub pastoris virga transeunt. Modus est em pas-
 torū cum virga numerare animalia egredientia
 de caulis ad pastum. et similiter cum reuertunt
 ad caulas. cetera patet in litera. vltimo recapi-
 tulat. dices. Hec sunt mandata z. et patz.

Postilla fratris Nicolai de Lira sup Leuiticū cu
 addicibus et repliis defensionis Finis.

Postilla sup libroz numeroz Incipit.

Quotusq; est dñs. Ex predi-
 ctis in precedentibus libris patz
 qz sic te in libro genz agit d
 fidelis populi electōe cui lex
 erat danda. Sicut in exo. agi-
 tur d legis datōe populo ia
 electo. et a seruitute egyptia-
 ra liberato. verū tñ quāms in
 exodo sit data lex quantū ad pcepta moralia. iu-
 diaalia. ceremonialia. Hoc tñ est breuit et succi-
 det. et ideo in alijs libris subsequentibus addite
 sunt aliq; leges ad ordinatiōez populi dñi magis
 specificates. et ad tria predicta reducunt. In le-
 uitico vero sunt addite leges vel pcepta que

Eijce me de exercitu non simpliciter
na acie in qua erat ut esset in alia postea
na sic impugnetur et possit magis
esse taliter vulneratum ideo sequitur
dael stabat in curru contra suos ne
ret illu teratit vulneratu et fugeret
etera patet vsqz ibi. Et limerunt ca
ine eius in eade regione in qua inter
t nabothz put expositu fuit ca. xxi. se
modu qz samaria ubi lotus fuit cur
une achab. et israhel ubi lapidatus
b. distat quasi p. xv. miliaria que fa
leucas. Et habenas lauerunt iuxta ve
locut fuerat in hebreo habet. Et
lauerit. scz a sanguine achab. Iuxta
ca. i. ppe locu in quo lapidat? fuit na
qd dixerat dñs p beliam. Qualiter
erit sciendu qz achab habebat domu
naria et israhel. et vinea nabothz iez
t ape domu illa que erat in israhel
armameteriu regis. ppter qd ibi por
arma in quibus vulnerat? fuerat et
ngune achab que limerunt canes in
nato ubi fuerat mfectus nabothz. et
ara fecit distinctione inter locura cur
p. d. qz arma fuerit lota iuxta verbu
hoc verificat dictu ra. sa. dicentis
achab in psona apria intelligit. cu di
i. in loco in quo limerunt canes sangui
z. sicut ibidem dictu fuit. Et domz
a edificauit. Qualis aut fuerit domz
bef ex scriptura. Sz de ipa fit hic me
o achab de ciuitate excessiua i qua
a est peccatu. None hec scripta sunt
nomu dieru regu israhel. per hoc patz
allegatus. no est. id e qd liber palip.
a fit mentio de ista domo eburnea. sz
er a nabularo cobust? vel ab firis
ut repatus. Iosaphat vero. hic co
it iphus iosaphathz regis iude codi
ca emedatur. excepta familiaritate
it cu achab idolatra. et exellon per
eo subdit. **F**ecit qd rectu est in con
sic et fecerat asa pater suus. Veru
zn abstulit. in quibz populz sacrifici
nt poidu est. qd ideo non erat hic
bitu. sz post templi edificatione. vt
pra dictu est. et qz populus erat ad
ido difficile erat amonere ppter dñe
ut n exebias tpe suo abstulit. vt hec
libro ca. xviii. **P**aciqz habuit ioc
n rege israhel. i istud recolit qz inter
um et baata regz israhel fuerat bel
de bac familiaritate rephensu fuit
n tanqz in hoc rephabilis scdo pal
bes auxiliu. et hys qui oderit dñm
igeris. et idcirco iram dñi merebaris
liquas effemator. qui aut dicant
positu fuit supra. xv. et licet asa eos
io tamē totalit. sed iste pfecti. **N**
r constitut? in edom a tempore dano
unt sibi illud regnu. et posuit ibi vnu
a respondebat in terra regi uida. et
et vsqz post temp? iosaphathz. Sz tpe
u rebellauit edom. et constituit sibi
abef infra quarto libro ca. viii. et apē
it hic mentio. **R**ex vero iosaphathz
is in mari. **S**ed contra facte fuerit di
uo qz habebat familiaritate et soz
chozia rege israhel. scdm qd habet
xx. et ppter hoc noluit scdo associa
ugio vt hec hic in tra. **O**chozias

Abb. 209 Ink. 597 (wie Abb. 206), f. 297* (53%)

qd aut dicitur finodus. q. sine nodo scd? illum
versiculū. de scda sino do redeunt burse sine no
do. potius est ethimol. qz deriuatio. **N**icena. qz
a nicena ciuitate sicut constantinopolitana a co
stantino poli. ephesina ab epheso. calcedonesis
a calcedonia. lacuque postulari vestre. i. pau
la et eustochium. de hys satis muenies supra in
plogo sup ioseph versus finem. **E**t exactioni. id
est. instanti petitiō. Nota hic differētia inter
postulatorem et exactionem postulatō em est cum
quis petit simplr. Exa cōio aut e. cum quis petit
imporzūne et instater. **S**epulchra. id est. dimil
fis et a me sepatis. q. seorsum positus a sepono.
seponis qd est separe vel seorsum ponere. **V**na
lucubraciunculam. id est. vnam modicā vigilia
vni? no cōtis. Nota qz hoc lucubrum dicitur mo
dicum lumen vel modicū ignis sicut fit ex crud
bolo vel quociqz alio. et fit in vmbra. vnde dicit
tur lucubrum. eo qz luceat in vmbra. et hec lucu
bra id e. vnde lucubz. lucubzas. dicitur vigila
re. et aprie lucubrare est vigilare ad lucubrum.
id est. ad lucernam in nocte. Item lucubrare di
citur parz lucere. vnde hec lucubratio a quo hec
lucubratiuncula diminutiū. qz ex verbo verbū
ppter vidolos codices. ppter varias et coruz
tas editores. **I**ntelligentia integra. id est. mcoz
rupta. **V**t inunctu omibus homibz vinceret. i. i.
olofernem qz dē designat dyabolus. Olofernes
em ethimologizatur omibz. **F**eres necem. ab o
quod est totum. et fero fers. et neas necē a ne
ce.
Expliat qualiscuz expolitio istius plogi.
Dostilla sup iudith inapit.
Repharat itaqz. **D**e histoziis
sufanne. bel. et draconis. qz co
tigerit captiuitatis tēpe. vt
supza dictum est. **S**equit hi
stozia libri iudith que conti
git tempz cambifis filij pti.
scdm hystozicg phos et do.
ctores nostros. de quo con
stat qz regnauit post patrem. et per consequens
post captiuitatis babilonic relaxatōnem. **N**am
cyrus dedit licentiam redeundi. in hoc igit h
describitur liberatio ista a pleuitōne olofernis.
Et dicitur in tres ptes. **N**am primo describitur
huius pleuitōnis occasio. **S**ecdo ipsa pleuitō.
ca. v. **T**ercio populi liberatio. ca. viii. **P**rima ad
huc in duas. quia primo ponit occasio pleuitō
nis multaz genū generaliter. **S**ecdo filioz ist
specialiter. iiii. ca. **C**irca primum datur duplex
ocasio. scda ibi. **T**unc exaltatum est. **C**irca pri
mum sciendu qz regnum assirioz icipit ab anti
quo belo. cui? filiz ninus cōdidit minium ciui
tatem magnā ex nomie suo appellas eam. et h
impium durauit vsqz ad sard in apalu inclufiue.
quem interfecit arbatuz pfectus medoz. et reg
ut p eo. et transtulit regnum ad medoz. et sic
pmanit vsqz ad astragem. ex cuius filia ortus
fuit cyrus rex pparum. qui iuuente dario auūto
suo vici baltabalar regem babilonis damel. v. et
mortuo dario tenuit monarchiam. cui successe.
cambifis filius eius. qui alio nomine dicitur est
nabuchodonosor. scds quia sicut primz templū
destruxit. sic iste reedificauit. et impeduit.
vt dictu est. i. **E**doz. iiii. hic autē cambifis ad
huc viuente patre regnauit vlt assirios in ninue
post mortem vero patris voluit monarchiam te
nere. sed ecōtra quidā medoz arpharat nomine
voluit apud medoz regnare. ppter qd inter ipm

Kat. 55 Abb. 210 Ink. 597 (wie Abb. 206), f. 359* (53%) Kat. 55

Incipit expositio plogi in hieremia pphetam

Ieremias ppheta 2c. Iste plogus dicitur hieronim? ad paula et eu stochiu ad quaz instacia trahitur libru istu. Quia dicitur iste plogus in quinqz particulas in quaz prima dicit qd licet iste ppheta cetera ppheta simplicior videatur in verbis tamen in sensibus est equalis. Vnde dicit hiero. Hieremias ppheta 2c. In scda pte simplicitatis humilitatem assignat in qua eum multipliciter comendat. et ista ps incipit ibi. Domine simplicitas eloqui 2c. in qua comendatur a tribus primo a dignitate ibi. Sacerdos ex sacerdotibus. Secdo a privilegio gratie ibi. Et in matris vero sanctificatus. Tercio a status pfectione ibi. Virginitate sua 2c. In tercia parte quattuor exprimitur scilicet pphie tempus materia et locus et pphete tam rationis modus. Tempus prophete exprimitur cum dicitur. Hic vaticinari exorsus est puer. Materia ibi. Captiuitatem vrbis atqz iude 2c. Tercio de captiuitate duarum tribuum. Locus tangitur cum dicitur. Vnde in iuda tm 2c. Lamentationis modus tangitur ibi. Et ciuitatis sue ruinas 2c. Et qua lamentatio metrica scribitur in hebreo dicit qd le cundū mesuras metri et versuu distinxit sententias in latino ibi. Qd nos mensure metri 2c. In quarta tangitur modus agendi in libro isto cum dicitur. Pateret a ordine visionu 2c. Vltimo dicit qd quia libru baruch omiserat cunctis libru istam ad petitionem ear traheretur extra se emulos puocabat quos silendo compescere rectius et at ibi librum baruch 2c. Litera satis plana est rusticitate id est simplicitate et hinc expositio concordat littera sequens scilicet. Domine simplicitas eloqui. Alii quia tamē exponunt rusticitatem id est rudior quia non plano sermone loquitur sicut esaias sed sub figuris sed sensibz par est. Si et in hieronim? dicit in glosa in principio esaię. Nemo me putet esaiam bene uoluisse exponere cum vniuersa domini sacramenta continerent. Sed illud nisi qd legitur de hieremia. ergo non videtur sensibz esse par esaię. Item in principio ezechielis dicit glosa hieronim? Ezechielis difficultate hebreoru monstrat traditio nisi em quis apud eos faceretotalis ministerij dignitate id est ex ramos implemter nec principia geneseos nec caua canticor nec exordiu ezechielis vel finem legere p mittitur ut ad plenam sententiā et misticos in tellectu plenu hūane nate tempus accedat. Sed hoc nisi de hieremia legitur quomodo ergo de sensibus par. Scilicet par sensibus dicitur quia vero bigz de rpo et de captiuitate duarum tribuum pphetarum filius tamē p fundior in alijs inuenitur anathotites id est de anathot viculus scilicet anathot est vicus hodie distans tribus milibus id est tribus miliaribus sanctificatus. Vnde hieremie primo. Ante qd exires de ventre sanctificatus te quod de alijs non legitur. Virginitate sua euangelicū virum scilicet euangelica perfectione peditum. Chastitē ecclesie deditans id est copulans per hoc em qd sub lege seruabat virginitate in sacerdotio pretendebat in se continentie perfectionem que doceatur in euangelio. Signanter autē de chasti ecclesie deditans id est insepabiliter p fidem ad hierem? vaticinans id est pphetare exorsus est id est incepit exordiu dicitur exordius sum vel cūsum dicitur telam ponere et quia qui telam ponit tunc eam inapit ideo exordiu ponitur pro incipit et componitur exordiu vnde exorsus puer hierem? ecce nescio loqui quia puer

ego sum et cetera. Vrbis hierusalē atqz iude id est duarum tribuum oculis carnis. Vnde hierem? xxix. Postqz pcederat captiuitate hierusalē et traslatōne pphi i babilone legitur qd nabucho donosor rex babilonis pcepit nabuzarda vt tolleret hieremia et nihil mali ei faceret. Scilicet quare non ppheta de captiuitate decem tribuum sed duarum tm reddidit cum dicit. Lam em 2c. continua sic non solum spiritu reuelante sed oculi cor poris intuitus est captiuitatem duarum tribuum. Ia enim decē tribus israhel assiri in medea trasferantur. Vnde iii. reg. vii. traslatus est isrl de terra sua in assiros et cetera. Lam terras earum colonie gentiu possidebant. colonia dicitur vrbis vel castrum quod p defectu indigenaru nouis colonis adimpletur. Item colonia dicitur agricultura vltulus religionis quia ergo indigenis id est decē tribubz i assiros traslatis rex assiroz misit gentes de babilone et de chuta et de abaiath et de emath et de sepharuaim que p filius isrl possederunt samariam et habitauerunt in vrbibus eius. vnde dicit hic. Colonie gentiu id est scilicet gentes colentes id est inhabitantes vrbes decē tribuum possidebant terras earum. Vel colonie id est agriculture gentiu id est gentes agriculture de bite quia a rege assiroz misse erant ad colenda sibi terra decē tribuum possidebant terras earum. Vel colonie gentiu id est gentes variū cultum religionis habentes quia sicut dicit iii. reg. xviii. Vna queqz gens fabricata est deum suū possit. et as earum. In iuda tm id est in duabus tribubz beniamin et iudam quia i forte beniamin pmo fuit iudam sicut dicitur e supra circa sine plogi i hieremiam quadupliciter planxit vt distinxit alphabete illud expositio est supra in epistola paulinuz. Quod scilicet quadruplex alphabetum nos in traslatione nostra reddimus mesura metri et versu sibi id est iuxta mesuras metri et versu qual habet in hebraico distinxit in latino quia distinximus sententias hinc dicitas mensuras metricas enim scribitur trem i hebraico et sub certis clausulas mensuris distinguuntur in latino. Ad pristinam fidem id est iuxta hebraicā veritatem cui fides debet adhiberi pter missum quia non est de greco in latinū iuxta vulgatum editionē in qua inueniuntur scilicet expectantes versus. Prophetor expecto prestoloz querere dico. paula fuit quēda matrona romana cuius filia fuit eustochium de quibus inuenies satis supra in plogo sup iohne versus finem ceteri p sed lectus fuerat ad compendiu id est ad abbreviationē mali vitandi in al is scilicet in emulis meis vnde non dicitur rectius absolute sed addit ad compendiu mali ponere modū id est sine iurorū id est detractione eoz quia quasi fimbrii detrahunt mihi cetera plana sunt. Explicit qualifunqz expositio istius plogi.

Postilla fratris Nicolai de lira sup hieremia incipit feliciter adiunctis additionibz dominipauli epi burgen? et replia? Mathie doctoz ordinis minozum.

Propheta in gentibus deditel. Verbū apostoli scribitur hieremie primo cap et dicitur fuit sibi a domino in quo possunt notari quattuor cause huius libri hieremie que habemus p manibus exponendi videlicet causa efficiens materialis formatis et finalis. Causa vero efficiens duplex est. Vna principalis scilicet deus reuelas omnia in

ptin; ad eē gratie et sic scō; p̄dictas cōsideratōes
 pp̄rie dicit de christo deo et hoīe. **Spiritus** oris
 nostrū non aut de aliquo alio puro hoīe. Item
 quōd sequit̄. **Gaude et letare filia edom** pp̄rie vi
 detur intelligendū de illa p̄dumea que est fina:
 goga iudeorū p̄curatū mortē christi p̄curat fuit
 declaratū in additione sup̄a esaiā xxxiii; de illa
 em̄ potest intelligi quod in litera dicit̄ que habi
 tas in terra hus 2c. **ibus em̄ interpretat̄ cōsiliū**
 vnde de ista p̄dumea dicit̄ sup̄a esaiā xxxiii; ca.
 q; cōsiliū inuīt d̄tra xpm. **Si em̄ i hō loco p̄du =**
mea intelligeret de illa que descēdit ab esau se =
cundū carnē et hus de illa natione que descēdit
dit a nachoz sic falsum eēt dicere q; p̄dumea ha =
bitabat in terra hus; naz; p̄dumea et hus sunt di =
uerse nationes in diuersis regionibus habitātes
Deinde sequit̄ tertia pars et vltima istius lamē =
tatōnis in qua p̄pheta aspiciat et p̄dicat futura
cōsolatōne de couersione iudeorū postq; introi =
bit genū plenitudo vel de reditu eorū de capti =
uitate babilonica. Et primo p̄mone loquit̄ cōtra
nationes vicinas et p̄dumeas dicens versu xxi.
Gaude et letare filia edom que habitas in ter =
ra hus quod intelligit̄ p̄ ant̄fratim et quanda
prōma. Secōdo vero cōsolat̄ iudeos vel de regres =
sione de captiuitate babilonis. vel potius et li =
teralius de couersione eorū ad fidē iesu christi
que erit in fine seculi et hoc in versu xxi; et vltio
Completa est iniquitas tua filia sion non ad =
det ultra vt transmigrēt te. Cōstat em̄ q; ad lite =
rā hoc intelligi nō potest de captiuitate babilo =
nica. Iudei em̄ de hac reuersi captiuitati sunt p̄
romanos et transmigrati et dispersi. et p̄pter hō
rēferenda sunt hec ad finē seculi sicut dicit̄ est
Et in hoc lamentatio quarta finit̄.

In capitulo quinto. Recordare. Modio.
Quinto sequit̄ oratio hieremie p̄phete p̄o
populo transmigrato. et diuidit̄ in octo
partes p̄ncipales. In prima namq; ad
modū bene orantis et deuote inuocat ad se et
excitat diuinā miseratōne et pietatē dicens. Re =
cordare domine quōd accidit nobis. Secōdo vō
narrat et referat suā vilitatē et infelicitatē et af =
flictionē et quantū ad amissionē possessionū d.
Hereditas nostra versa est ad extraneos et quo
ad amissionē amicorū subdēs pupilli facti sumus
absq; patre et quo ad amissionē cibariorū addēs
laqua nostra pecunia bibimus et quo ad amissi =
ōne libertatis subdēs ceruicibus nostris mina =
bamur et quo ad parētes subdēs patres nostri
peccauerūt et non sunt et quo ad amissionē pos =
tētatis et autoritatis subdēs serui dñati sunt
nostrū et quo ad amissionē pacis et securitatis
addēs in manib; nostris et quo ad amissionē
pulcritudinis et sanitatis cōcludēs pellis no =
stra quasi chibānus crusta est. Tercio vero rec =
tat aduersariorū multā p̄licē iniquitatē et abusio =
nē qua abusi sunt captiuitate vt ex hoc deus
magis ad misericordiā p̄uocaret et hoc facit̄ ibi
mulieres in sion humiliauerūt et virgines in a =
ritatibus iuda deinde vero maliciā et crudelita =
tē subdēs p̄ncipes manu suspensi sunt. facies
senū non erubuerūt deinde vero iporū nequiciā
et feditatē subdēs. Adolecentibus impudice
abusi sunt. Quarto vero p̄pheta deplorat̄ p̄stī =
nā dignitatē et p̄stīnā cōsolatōne qua et de =
fecit sapientiā et sciētia. leticiā et excellētia que
cōsueuerant eē in hierusalē. quantū ad sapiētia;
dicit̄ senes defecerūt de potius quantū ad leti =
ciā subdit̄ iuuenes de chozo p̄fallentū quantū
ad excellētia cōcludit̄ cecidit̄ corona capitis no =
stri. Quinto vero p̄pheta explicat suā iniquitatē

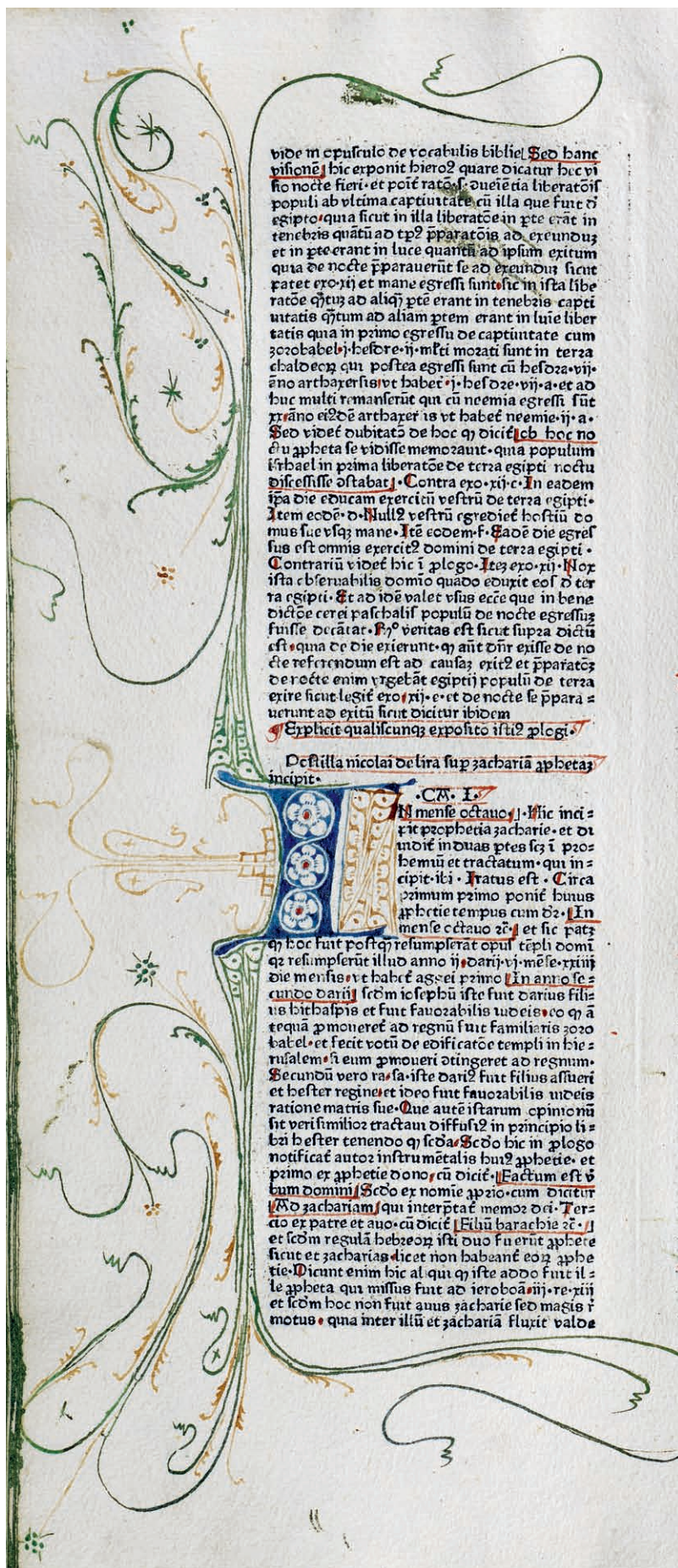
et dicit̄ iustā punitiōne ibi. **Ve nobis quia pec =**
cauimus. p̄pterea mēstrū factū est cor nostrum.
Sexto vero laudat̄ et p̄dicat diuinā duratōnem
ibi. Tu autē dñe in eternū mirānebis. Septimo
vero implozat̄ dei benignitatē et petit̄ sui redi =
tus et sue cōuersionis acceleratōne. rediens qui
de vel de babilonica captiuitate in hierusalē
vel potius et melius de incredulitate ad iesu chris =
ti fidē et hoc facit̄ ibi. Quare impetui obliuisceris
nostrū. Sequit̄. Couerte nos dñe ad te et
couersemur. Octauo et vltimo inuenitur et cernit̄
diuinā leuitatē et p̄ cōsequēs aliquale dilatio =
nē exauditiōnis de hoc qd̄ petit̄ ita celeriter im =
plēt̄ cōcludens. Sed p̄piciens repulisti nos. ita
tus es cōtra nos vehemētē et in hoc treni hie =
remie finunt̄.

Explicuit additiones pauli epi burgen. super
libri trenorū hieremie.

Uigata editio de qua fit mentio in p̄logo
sup̄ baruch exponit̄ in p̄logo sup̄ ezechielē
Cetera plana sunt.

Incipit postilla fr̄is nicolai d̄ lira sup̄ baruch
Ca. I.

Hec verba libri. Post libū
thobie scdm̄ ordinē tempis
sequit̄ liber baruch immediatē
te. nam h̄storia thobie cōgīt
tempis ezechie regis iu =
da vt ostēsum est sup̄a. In
capit̄o libri thobie. baruch autē
fuit notariū hieremie a tēpe
ioacīm filij iosie vt habet̄ hierē. xxxvi. et destru =
ctā hierusalē p̄ chaldeos cum hierēma descēdit
dit i egiptū post interfectionē godolie hierēme
plij. et postea scripsit̄ libū istum quantū ad il =
lā partē cuius fuit autor. quantū autē ad epistō =
lam hieremie que ponit̄ in hoc libro cuius tamē
non fuit autor sed tm̄ scriptor. scripserat ante de =
structionē ciuitatis vt videbit̄ infra dño cōcedē =
te. Igitur liber iste in duas p̄tes diuidit̄ sc̄z in li =
brū baruch scribe et in epistolā hieremie. que
incipit capitulo sexto. Prima diuidit̄ in tres par =
tes. primo circa libū baruch ponit̄ descriptiōnis
actus. sc̄do legendi modus. ibi. Et legit̄ baruch
tercio libri p̄cessus ibi. Et dicit̄. Circa primū
primū ponit̄ scriptorū genus cum dicit̄. Et hec
verba libri quē scripserat baruch filij nene 2c.
et sc̄z regulā hebreorū pater baruch et auus et
ceteri qui ponitur hie habuerūt spiritū p̄phete
licet et ip̄e dicit̄ em̄ q; in principio alieuius
p̄phete ponit̄ nomē patris eius et aū et sic alē
dēdo p̄ hoc datur intelligi q; spiritū p̄pheticū
habuerūt. Sc̄dū etiā q; dicit̄ copulat̄iā cum
dic̄. Et hec verba libri 2c. copulat̄ ad vba hierē =
mie que baruch scripserat ante. Secōdo ponitur
descriptiōnis locus cum dicit̄ in babilōna. Sed
hoc videt̄ alicui falsum. quia hierēme plij. d̄
q; cum hierēma et alijs iudeis qui remanserant
in iudea descēdit in egiptū et non iuit in babilō =
niā cum alijs captiuitis. Dicit̄ q; mortuo hie =
remia in egipto baruch iuit in babilōniā ad ea =
p̄tinorū cōsolatōne et maxime quia hierēmas p̄
p̄phetauerat egiptū cito destruedam p̄ nabne =
rem babilōnis. hierēme. xliij. Tercio ponitur
descriptiōnis tempus cum d̄. in anno quinto sc̄z
a destructōe p̄ elhadose. em̄ numerabat iudei
a tēpe captiuitatis babilonice sicut modo cō =
ptent̄ a tēpe captiuitatis sue p̄ romanos. in =
ceptiōne a destructōne hierusalē factā p̄ etum
e t̄ vespasianū in septima die mensis. et idē vt

vide in episcopo de vocabulis biblie Sed hanc
 visionem hic exponit hiero? quare dicatur hoc vi
 so nocte fieri. et post ratio. que etiam liberatio
 populi ab ultima captivitate. cu illa que fuit di
 egipto. quia sicut in illa liberatioe in pte erat in
 tenebris quatu ad tpe pparatioe ad exeunduz
 et in pte erant in luce quatu ad ipsam exitum
 quia de nocte pparauerit se ad exeunduz sicut
 ratet ero. xij. et mane egressi sunt sic in ista libe
 ratioe qtu ad aliq pte erant in tenebris capti
 uratis qtu ad aliam ptem erant in luce liber
 tatis quia in primo egressu de captivitate cum
 zacobabel. h. hese. e. n. m. l. t. mozati sunt in terra
 chaldeoz qui postea egressi sunt cu hese. vii. a. et ad
 huc multi remanserunt qui cu neemia egressi sunt
 anno e. d. d. artbaxer is vt habet neemia. ii. a.
 Sed videf dubitatio de hoc q dicitur **eb** hoc no
 e u ppheta se vidisse memorant. quia populum
 israhel in prima liberatioe de terra egipti noctu
 discessisse ostendit. Contra ero. xij. c. In eadem
 ipa die educam exercitū vestru de terra egipti.
 Item eod. d. Nullū vestru egrediet hostiu do
 mus sue vsqz mane. Itē eod. f. Eodē die egres
 sus est omnis exercitū domini de terra egipti.
 Contrariū videf hic i plogo. Itē ero. xij. Nox
 ista c. b. s. m. h. i. l. i. s. domio quado eduxit eos de ter
 ra egipti. Et ad idē valet vsus ecclē que in bene
 dictioe cere paschalis populu de nocte egressuz
 fuisse declarat. P. v. veritas est sicut supra dictū
 est. quia de die exierunt. q. aut dicitur eisse de no
 cte refrigidum est ad causas. erit et pparatio
 de nocte enim vtgebāt egipti populu de terra
 exire sicut legit ero. xij. e. et de nocte se ppara
 uerunt ad exitū sicut dicitur ibidem.

Explicit qualiscunqz exposito istuz plogi.
 De stilla nicolai de lira sup zacharia ppheta
 incipit.

In mense octauo. i. hic inci
 pit propheta zacharie. et di
 uidit in duas ptes scz i pro
 hemiu et tractatum. qui in
 cipit itē. Tratus est. Circa
 primum primo ponit huius
 pphete tempus cum dicit. In
 mense octauo. et sic patz
 q hoc fuit post q resumpserat opul teph domi
 qz resumpserit illud anno ij. dani. vi. mēse. xiiij.
 die mensis vt habet assei primo. In anno se
 cundo dani. scdm isephu iste fuit darius filia
 us hichalpis et fuit fauozabilis iudeis. eo q a
 tequa pmoneret ad regnu fuit familiaris zoro
 babel. et fecit votū de edificatioe templi in hie
 rusalem. si eum pmoueri dtingeret ad regnum.
 Secundu vero r. s. a. iste dani? fuit filius assueri
 et hester regine et ideo fuit fauozabilis iudeis
 ratione matris sue. Que autē istarum opimonia
 sit verisimilioz tractau diffusi? in principio li
 bzi hester tenendo q scda. Scdo hic in plogo
 notificat autor instrumetalis hui? pphete. et
 primo ex pphete dono. cu dicit. Factum est v
 bum domini. Scdo ex nomie pphete. cum dicitur
 Ad zachariam qui interpretat memor dei. Ter
 tio ex patre et auo. cu dicit. Filii barachie. et.
 et scdm regulā hebreoz istū duo fu erūt pphete
 sicut et zacharias dicit non habean? eoz pphete.
 Dicunt enim hic al. qui q iste addo fuit il
 le ppheta qui missus fuit ad ieroboam. re. xiiij.
 et scdm hoc non fuit auus zacharie sed magis r
 motus. quia inter illū et zacharia fluxit valde

Abb. 213 Ink. 598 (wie Abb. 211), f. 320v (55%)

Kat. 56

cunditas cor
 id e. humane
 gatur sic litera
 fectoe Nam
 sed homo alio
 viri est longeu
 passio mortific
 ficatiua secudo
 re a me tue pla
 opatur prauet
 tate eius. sensi
 do. ne p eos al
 ctitati. Cetera
 est. inuidia. qu
 iracundia mimi
 pcedit vita. Le
 tura. Senectan
 tes aim circa ci
 id est. letu et la
 quas dat paup
 illius diliget
 pparantur p

Vigilia
 Post
 consu
 ducit
 remanet subdi
 brietate. Circa
 tum. Secundo
 Supra mesam.
 principalē et n
 raut diues. Cin
 tis. scz in oratio
 faciet carnes. i
 cjs. Hieronim?

Abb. 214 Ink. 598 (wie Abb. 211), f. 69v

Kat. 56

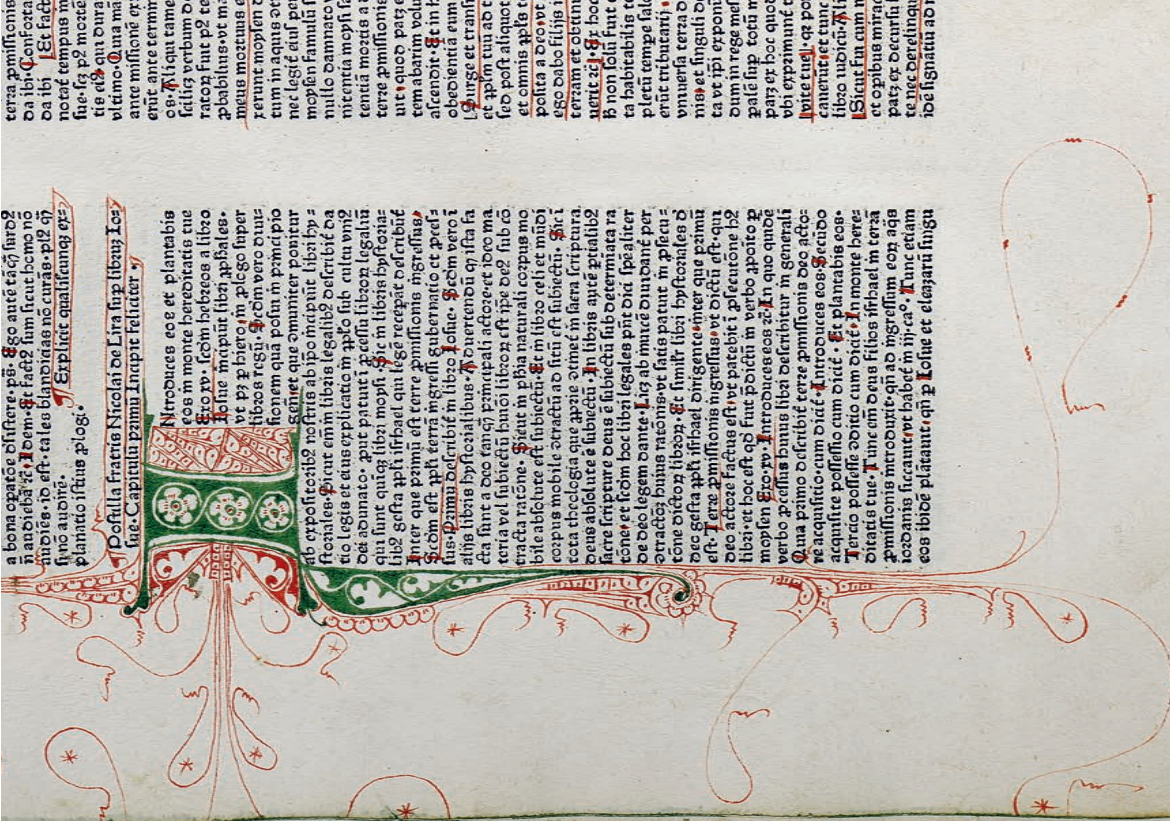

Abb. 215 Ink. 597 (wie Abb. 206), f. 213^v (50%)

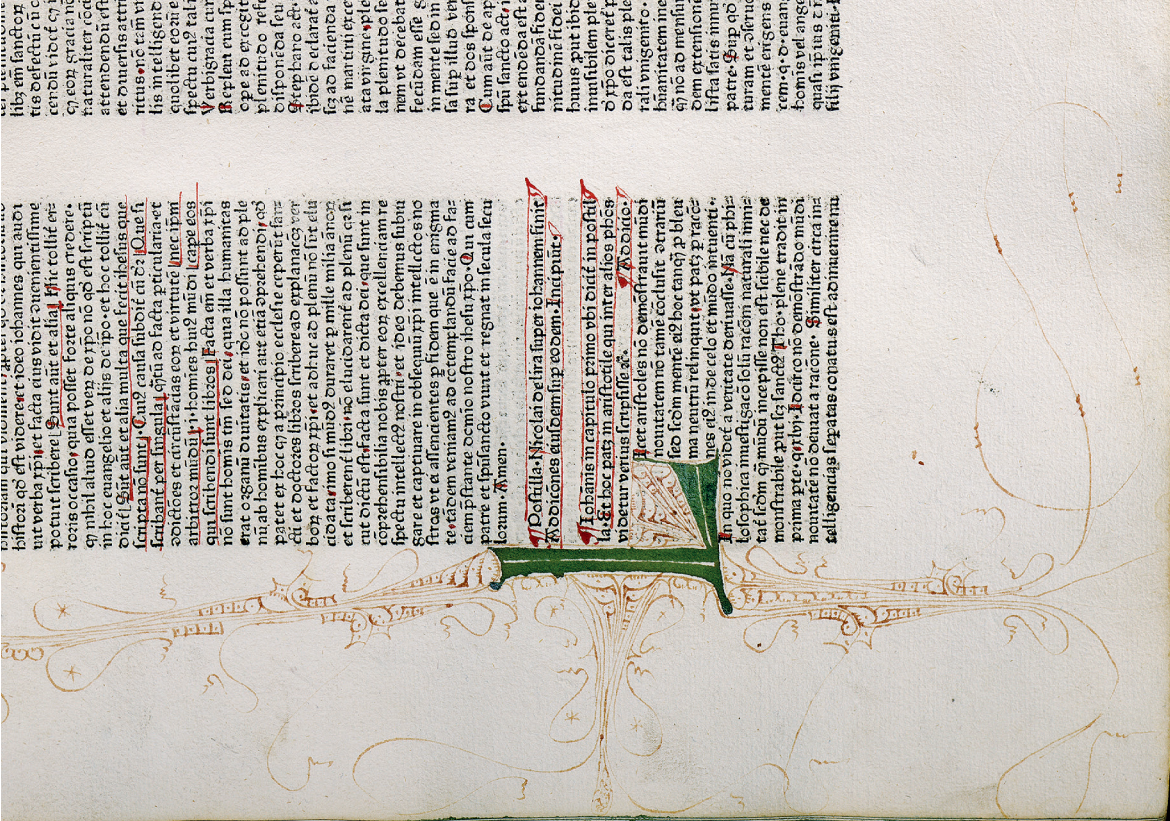

Abb. 216 Ink. 599, f. 135^v – Garsten, um 1474/77 (50%)

ner. Tu precisti in terra ferramentum
magnum. qd est timor dei: et accepisti in
manu tenere arundinē virgā. qd sunt
cogitationes male. Accipe ḡ tibi magis
ignē. qd est timor dei: et qñ appropinquat
tibi cogitā mala. velut calamitas igne
timoris dei comburetur: neqñ em̄ preuālet
malicia. abuerfus eos qui hñt timorem
dei. **Dixit quidam** patris. Nisi prius
obio habueris: non poteris diligere. Nisi
ergo oteris pccm. nō facies iusticias. **Nisi**
fuerit scriptū est. Declina a malo et fac bo
num. **Meruntamē** in om̄ibō his ppositus
animi obiqz requirū. **Abam** em̄ in pabi
so p̄sistens p̄uaticatus ē mandatu dei.
Iob autē in stercore sēbens custodiuit.
Et nō stat. qz p̄positum bonū querit deus
ab homine: ut semp tumeat eū. **Explicit**
liber de eo quia oportet sobrie viuere.

Incipit liber de eo ut sine
intermissione oratur.

Accabant de abba
de Arsenio. quia a uespere
sabbati lucebat tonitru:
et ex tenebat manus suas ab celū orans.
tonē mane dnico sol illustraret ascen
dens facie eius et sic residebat. **In**ter
rogauerūt fratres abbatem. **Agathonē**
dicēs. **Pater.** que virtutum in quersa
tione plus habet laboris? **Et** dicit eis.
Ignoscite mihi: quia puto nō esse alium
laborē talem: qz orare deum. **Dum** enim
uoluerit homo orare deū suum. semper
inimici demones festinat intrumpere
orōnem eius. scientes quia ex nulla re
impediuntur. nisi per orōnem suam ab
deum: siquidem omnē alium laborē quē
homo in cōuersione religiosa posuit
assumpserit. quīs instancer et tolerāter
agat. habet tamen et possidet aliquā re
quiem: oratō autē usqz ad ultimam et a

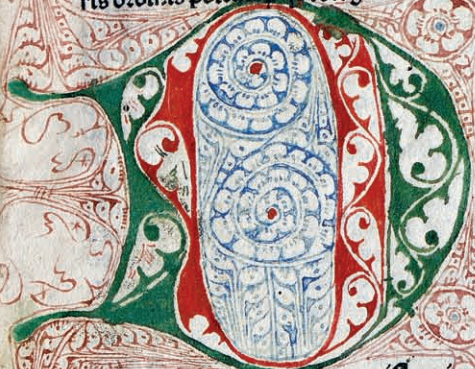
Permāsit aut hoc faciens iug
tuorū: becim bices: et post hoc ut
et dixit. **Requere** me. **Et** erectū
mus in heremū. et cum litire
Abba sitio. **Nile** aut tollens in
cessit a me quantum est iactū
et facta oratione. attulit eam pl
et bibi. **Tunc** p̄uimus in cu
co. et uenimus ab abbate **J**
et salutaris eum fecimus orō
inde sēbentes cepit loqz abbas
de uisione quāz uiderat: quia
quit p̄receptum a domino. u
tur templā. **Et** factum est sic:
eta sunt. **Dixit** abbas. **Eua**
deficia animo: ora. **Scriptū**
cum timore et tremore et lab
orare: maxime p̄pter maligne
cias uagātes. et inuisibiles in
fros. qui nos p̄cipue in bo
nituntur. **Dixit** terrum. **Q**
gitatio: obraria in cor ueneri
pro alijs in oratione querere
sus eam que te impugnat. **ḡ**
maum exaue. **M**andatu
morte. **ḡ** p̄phano ep̄o est
bare monasterij sui. quōd ha
lestina. quia orationibō tuis n
mus regulam: sed cum solici
ciam. sextam et nonā atqz uel
bramus. **Nile** autem rep̄bet
mābuit ei. **Constat** uos uai
tione ceteris horis: cum au
sione orare. aut certe psallē
Dixit abbas. **Ysaia.** **Qui**
pelusij cum fieret agape. at
ecclesia p̄merent. et loqui
uincem: increpans eos dixit
fratres. **Ego** enim scio fratr
cātem uobiscum: et oratio
bit in conspectu dei. uelut ḡ
nit abbas **Loth** ab abbate
dixit ei. **Abba** sim uirtutem

scientiam: castrauerūt se quasi p̄pter re
gnum celorum. **A**ubiens autē hoc ar
chiep̄us: excommunicauit eos. **Nile** autē
putantes quia bene fecissent. indignati
sunt contra eū: dicentes. **Nos** p̄pter
regna celorū castrauimus nos: et exō
municauit nos. **Samus** et interpellm?
abuerfus eū. **hierosolimus** archiep̄m.
Abeites ergo: indincauerūt et bec om̄ia
Et dixerūt eis archiep̄us hierosolimita
rū. **Et** ego uos excomūico. **Et** quo tē
rū contristati. abierūt antiochia ab ar
chiep̄m: et dixerunt et om̄ia que acta
fuerant circa se. **Et** ille similiter excom
municauit eos. **Et** dixerūt ab semetip̄os
Samus Romā ab patriarcham: et ipse
nos iudicabit de omnibus istis. **En**tes
ergo ab sumum archiep̄m **R**omane ci
uitatis: fuggerūt et que fecerunt eis
mediati ep̄scopi: dicēs. **Tenimus** ab
te: quia tu es caput om̄iū. **Dixit** eis et
ipse. **Et** ego uos excomūico: et segregā
ti eritis. **Tūc** dixerūt exiores totius
collij: et dixerūt ab semetip̄os. **Nile** ep̄i
sibinicum deserunt et consentiūt. p̄pter
quod in synobis congregantur: sed ea
mus ab illum uicū dei sanctum ep̄pha
num. ep̄scopū de cipro quia p̄beta est
et plonam hominis nō accipit. **Et** si autē
proximam ciuitati eius. reuelatum ē
et de ip̄is: et mitrens in occursum eorū.
mandauit eis. **Nile** intractis ciuitatē istā.
Tunc illi in se reuersi: dixerunt. **In** de
ritate nos culpabiles sum? **Et** quib ḡ
nos ipsos iustificamus: Nūquid quia illi
nos inuisit excomūcauerunt. etiam
iste p̄beta? **Ece** em̄ deus reuelauit de
nobis. **Et** reprehēderūt semetip̄os ual
de: similiter et culpam quam fecerant.
Tunc uident deus qui corda nouit: qz
se in ueritate culpabiles fecerant. reue
lauit ep̄scopo ep̄phano. et uisro misit
et aduert eos. **Et** consolatos eos iulce
pit in cōmunionem: et scripsit de eis ar
chiep̄scopo aleyandrie: dicēs. **Suscipe**

Incipit liber de Penitentia.

Accebat fratres de
abbate Gelasio. quia habue
rit cobicem i mēbranis: na
lentem soltos decem et octo
Continebat em̄ uetus et nouā testamē
tus totū. et postē erat cōbey ipe in eccle
sia: ut qui uellet de fratribō legeret in eo
Supueniēs autē quōdā frater pegun?
applicuit ab senem. et uident cobicem il
lum cōcupiuit. et furatus est eum. et tri
uit atqz discessit. **Bener** autē non est le
cetus post eum ut comprehēderet eum.
cū utiqz intellexisset quōd fecerat. **Nile**
aut p̄gens i ciuitatē: q̄rebat cui uerteret

Sermones aurei de Sanctis Fratris
Leonardi de utino sacre Theologie docto-
ris ordinis p̄dicatō. Prologus.

Munoz interpres misterio-
rum. que spiritu sancto sug-
gerente nactus ē, haud p̄uate oblectatōni
modo deputabit, verū si sapit, ecclesie ihu
xpi eruditiōni expromenda diiudicabit.
quē admodū ap̄ls ait. Unicuiq; dat̄ mani-
festatio spiritus ad utilitatē. s. ecclesie.
Recte sane. Quid ni exuberātissimo diui-
nitatis fonte potatus tā uehemētī p̄frui-
gaudio, ut sibi exuri videat̄, ni qd̄ spiri-
feruore cōcepit, ceteris plena fide eructa-
uerit, implet̄ illd̄. ps. Memoriz abūdātie
suauitatis tue eructabunt; et iusticia tua
erultabūt. At uero quoniā quisq; morta-
liū p̄ maximo sue intelligētie captū parū
eternē dulcedinis fuisse v̄t, ne qd̄ ecclesie
qd̄ aut illi? incremētō, aut p̄fectui, aut ḡ-
tie opitularet̄; deesset, mistros nō paucos
ad etna disp̄tenda sacramēta destinauit.
e q̄bo alter p̄testat̄, it̄oneos nos fecit mi-
nistros noui testamenti, seu dispensatores
multiformis gratie dei, q̄ licet vno spiritu
vegetati non pari tñ officio sua misteria
pegerūt. Profecto unicuiq; data ē gratia
fm̄ mensuram donatiōis xpi, et ipse dedit
quosdā q̄tē ap̄los, quosdā at̄ p̄phas, alios
vero euāgelistas, alios aut̄ pastores et do-
ctores, ad p̄sumatēz sc̄oz in op̄ misterij
in edificatōez corporis xpi. Quis em̄ illum
p̄phaz ordinē satis p̄ dignitate ac sancti-
tate admiret̄, quoz omnium vnū op̄ fuisse
dignoscit̄ et studiū ut p̄sundato execrabi-

li eoz cultu vni summo deo omnē cetemo-
niarū ac sacrificioz ritū dicaret̄, ut salua-
toris aduētuz, nostrēq; fidei tpa p̄dicaret̄,
ut quāta cura de illos patres n̄ros gubez-
nauerit, et qd̄ a nobis i hoc vite cursu ma-
rime agi velit, diligētissime cōparēt. Hic
sūme dispōnis ordo patet, hinc i mēse po-
testatis v̄tus, hinc hūane correptōis vtili-
tas. Quippe nullā etatē, nullū sexū, nullā
mortaliū p̄ditēz neglexerūt, cui nō et hūa-
nitas et diuinit̄ viuēdi mādata p̄suerit
ut nihil oporteat aut Xenophōtis p̄cono-
micon, aut alteri? cuiuspiā monimēta eri-
gere. Ceterz et si ex p̄phetis nōnullos maio-
res, nōnullos minores nūcupem, cauē-
dum ferme est ne alio spiritu, aut alio lu-
mine locutos atq; illustratos cogitemus.
Siquitē vnus omnium extitit sp̄s diuīdēs
singulis put vult, cuiq; p̄ nes modū fidei
p̄ sua volūtate disp̄tens, ut plane intelli-
gam illoz p̄dicatōe p̄fanos hominū mo-
res dissipari, ac penitus subruī et everti.
Quāta porro sp̄s sancti virtus ac fortitu-
do est. Quo inspiratore atq; duce, ap̄li ter-
ritis, atq; inuitis hostibz, euāgelij fulga-
uerūt; Quāta f̄monis p̄tate Stephanus
iudeis restitit, seuiētēzq; mirabili ac dīna
p̄stātia sup̄auit; q̄ profus dulce et p̄clarū
ap̄loz p̄dicatōz et vite laborē cognoscē, ut
nihil iā mirari oporteat pitagorā aut de-
moeritū, aut Platonē accumulāte doctri-
ne causa, orbē terraz pagrauisse, nec fer-
me cuiusq; p̄bi vita tāto splēdore enarrat.
v̄t i minima ex p̄te ap̄lis p̄ferēb̄ sit, q̄ tā-
to aīo tātoq; p̄silio difficillimā p̄griatōz
suscipiētēs, q̄cqb̄ in mūdo magnū et p̄clarū
erat, studiosissime inuestigauerūt. Quos
p̄trea stoīcos, q̄s achademicos discē cu-
p̄iam? q̄s oratores audire? Albi sane te-
stē habeo p̄sciētā, nullū vnq; demostenez
nullū ex n̄ris Ciceronē suauē auditiū, nul-
lū itē Zenonē acuti? de vite disciplina p̄-
tractasse q̄ hitū sim? ap̄lis p̄ferētibz q̄ di-
uitias maxie atq; oēm seculi p̄pā et cupi-
ditate abicere docuerūt, nec vlli rei p̄teq;
iusticie et pietati p̄fideū, hoīes sūme fidei
doctrinē, grauitatis, sc̄ritatis q̄ nā dicēbi
p̄tas equēt; adiūcta eloquētie v̄tute sp̄s
et nihil min? factis q̄ sermonibz celebrare
tur, gentiū p̄hos vita verboz fiducia atq;

Monasterij Garstensis catalogo librorum inscriptus.

abstulerūt. Tu
 solutōne suffrag
 mabo existentib
 tibi ptingat. Et
 inclinās: grās a
 dixit illud psal.
 ciendas iustifica
 ad subleuatōem
 tiū ppter retribu
 tos in fine misse
 pace. aīa deuote
 titudinē aīaz de
 comitabatur ag
 nunc scio: quia
 dei, hic per grās.

In festo San
 confessoris Ser

Ben
 gētū
 ca, 7
 atus

dicit sic. Nullū ci
 inuitate venire.
 deo auxiliāte op
 liū p mereri, nul
 missu eius omni
 moueo talē qstō
 ralib sine grā gē
 Martinus puen
 incōfusa: Ad
 ctiores noui testa
 h. j. de sacmētis p
 āte aduentū xpī
 dā neēria fuerūt
 bona opa. Dec t
 effectum hēe nō
 Quia nec fides n
 opari negligit. n
 sine fide inuenit.
 hominē sanctific
 sacmētis dei pste
 tēnit. hec ille. 7
 hē. xxij. q. iij. S
 bat opinionez
 tiuz, q dixit q e
 mus asseq vitā
 Cui? fundamētū
 sua natura pē at

tem induit. cū n
 aqī oleū est pue
 tatem oñdit. cū
 et balsamuz pdu
 ris insensibilib.
 Statua romuli
 subuersa sūt. 7
 scentib. Hos 7
 psepio. Octauia
 xpī adorauit. 7
 dei magnalia. E
 ut dicere possit. 7
 nos saluabit in se

In festo Circ

Don
 h. c. 7
 lemmi
 rpo. t

re quoniam veni
 tas non venit sol
 exponēs Crī? di
 pmo qdē nihil trā
 iustificāto p fide
 valebat. 7 sup
 cōuersatio xpī re
 pcepta. Ad istaz
 pte. q. xl. arti. iij.
 legis pcepta cōue
 etiā voluit circūc
 prestatio legis im
 Testificor: omī hō
 tor est uniuerse le
 xpīc fm legem cor
 Duo qdēz ut ve
 datā a deo: quā ip
 ut ipē in seipo eam
 et terminaret ostē
 dinata. 7 Tercio
 lūniandi subtrabe
 recipimus quia di
 Quarto ut homi
 beraret. fm illud q
 lium suum factum
 lege. ut eos qui sul
 Et quia hodie ince
 tute legis per circū
 uatio per imposici
 dicif. Consumati s

uptibil:
 uētura i
 ossumua
 ē ad quē
 Si pmo
 ad etnā
 ec sic an
 sicut lex
 7 cōciuis
 alteri: ut
 et sibi et
 lr ptingit
 o q sūt ci
 hz labili
 id resur
 ē i stādo
 deo 7 an
 atē: 7 hō
 deo qdā
 ecōuer
 loqmur
 l' melior
 iceres q
 nē hūa
 7 angeli
 videnduz
 icis grē
 . q nihil
 ndū est.
 ure: vel
 nō cadit
 te ifluit
 ma veri
 . dicēdū
 plendā i
 calcius
 as influ
 imo mō
 o mō nō
 us nllō
 ia ppter
 itus est

xxxij. tertij. 7 deū
 creaturā rōnalē: est
 Duplex em ē effect?
 patois. Primo effec
 lerit angelū: qz ipm
 pdidit. Secdo vō effe
 qz redemit hoīez: an
 ri? querit q istarū t
 dat. Dicendū est. q
 plicif est loquēdū. a
 siue fm statū pscntē
 Si pmo mō: sic dile
 excedit. Si scdo mō:
 hoīes: de plurib em
 ro. vñ magis gratus
 tū ppter beneficiū in
 beneficiū redēptōis:
 nētis glorificatōis: i
 bta ūgine: qz sup onī
 FERIA QUARTA POST
Domin
 auditui
 pmo me
 pientē: 7
 net oia scire: 7 posse
 scit. Quia. j. phi. et. ij.
 re arbitramur cum
 Quia autē fides xpīa
 ardua sublimis: 7 dū
 7 rationes perfecte
 ostendi. Ideo firmite
 cicer conficenda est.
 sum. trini. c. Firmite
 lus nāqz nimis curio
 quirere debet fidei: q
 pē. ff. de legib. l. nō o
 stinianus: ut habetur
 prohibuit q deinceps
 tōis extiterit. publice
 ptrectet 7 disputet. t
 a sanctis patribz iux

Abb. 220–221 Ink. 647 (wie Abb. 219), ff. xxx^v, liiii^v (jeweils 70%) Kat. 59

Abb. 222 Ink. 464, Beiband, f. 188^v – Garsten, nicht vor 1479 (90%) Kat. 60

Abb. 223 Ink. 464 (wie Abb. 222), Hauptband, f. i^r Kat. 60 (67%)

Abb. 225 Ink. 452 (Biblia), f. i^r (Brief an Paulinus): Hosea (?), Kleriker (Paulinus Nolanus?) u. a. – Garsten (?), nicht vor 1478 (75%) Kat. 61

Abb. 224 Ink. 464 (wie Abb. 222), Beiband, f. 19^r Kat. 60 (80%)

Abb. 226–227 Ink. 452 (wie Abb. 225), ff. iii^r (Prolog zu Reg): Frauenfigur, clxi^r (Prolog zu Esd): Mönch Kat. 61

Abb. 228 Ink. 452 (wie Abb. 225), f. *cxv*^r (3 Esd) Kat. 61 (95%)

Abb. 229 Ink. 452 (wie Abb. 225), f. *a*^r (Ijob): Männer- Kat. 61
büste

Abb. 230–231 Ink. 452 (wie Abb. 225), ff. *cxv*^r (Ps): Kat. 61
Christusfigur, *cxlii*^r: Gesicht eines alten
Mannes

Abb. 232 Ink. 452 (wie Abb. 225), f. *cxviii*^{ab} (Prolog zu Prov, Prov): Initiale mit Schriftband und Vogel; zwei einander Kat. 61
zugewandte Männer

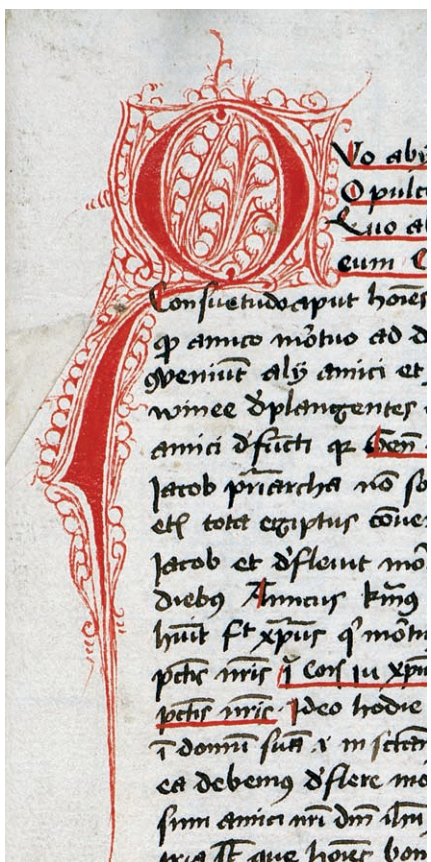

Abb. 233–235 Cod. 366, ff. 1^r, 86^v und 198^v – Suben, 1475–1476, 1479 und um 1479 (jeweils ca. 85%)

Kat. 62

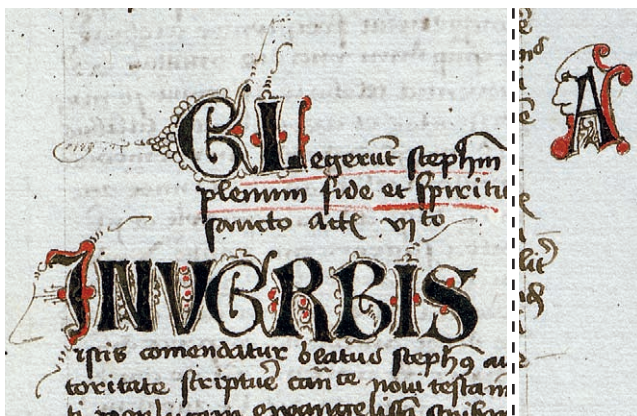
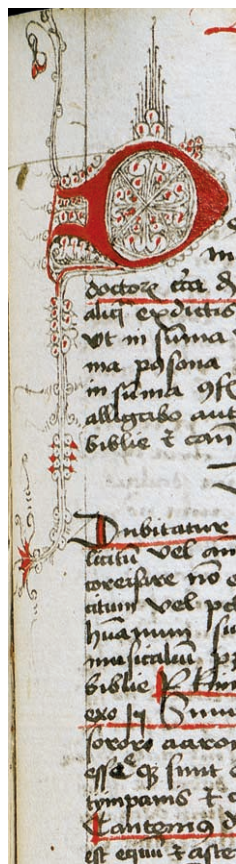

Abb. 236–237 Cod. 366 (wie Abb. 233–235), ff. 166^v und 221^v (jeweils ca. 85%)

Kat. 62

Abb. 238–239 Cod. 366 (wie Abb. 233–235), ff. 309^v und 313^r (jeweils ca. 85%)

Kat. 62

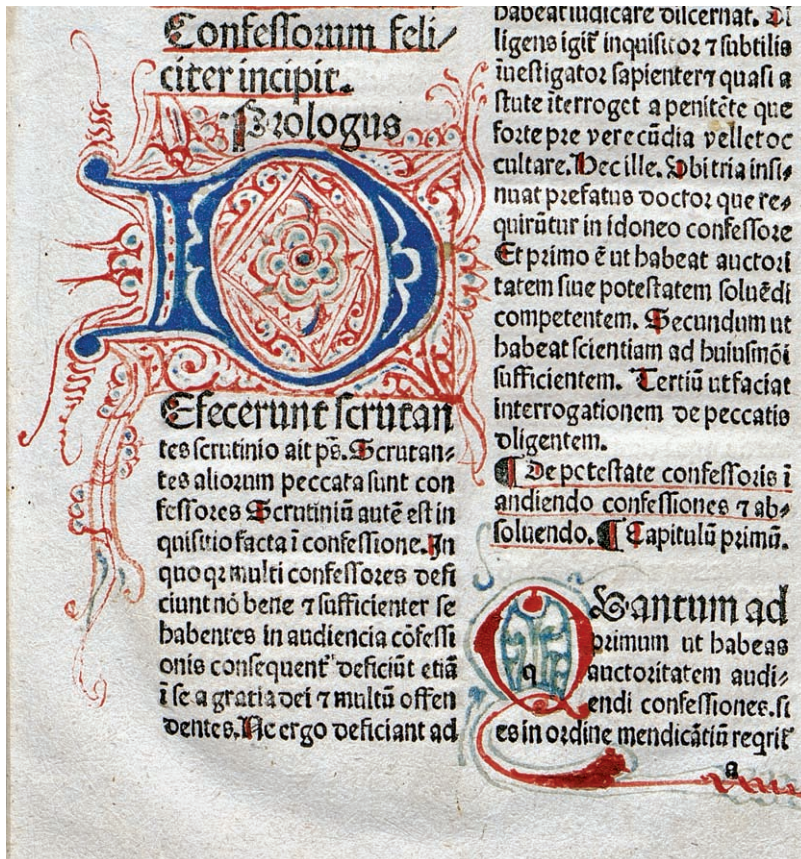

Abb. 240 Ink. 119, Hauptband, f. 2^r – Suben, mittlere bis spätere 1480er Jahre Kat. 63

Abb. 241 Ink. 119 (wie Abb. 240), f. 54^r Kat. 63

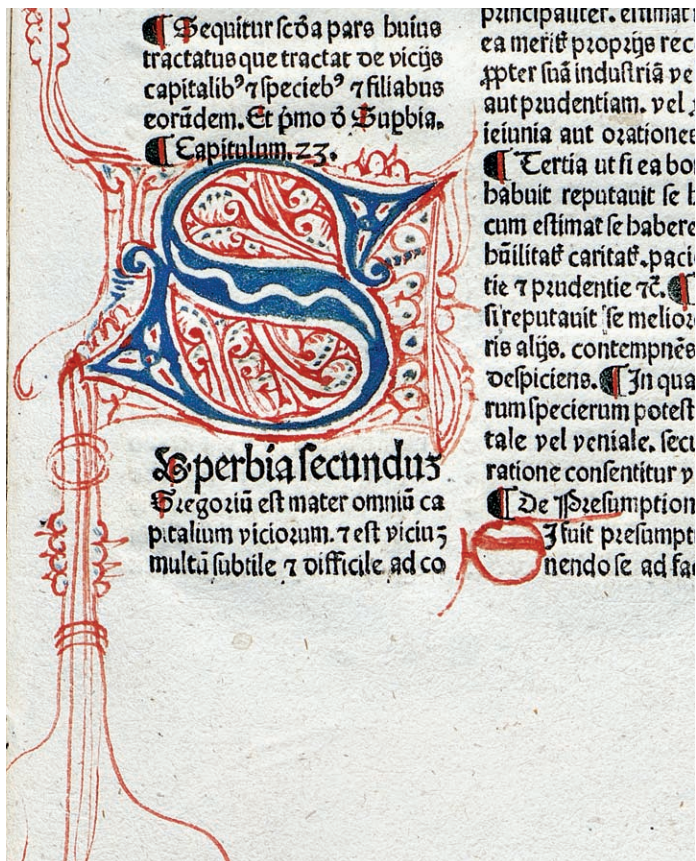

Abb. 242 Ink. 119 (wie Abb. 240), f. 40^r Kat. 63

Abb. 243 Ink. 119 (wie Abb. 240), f. 85^r: Wappen von Suben Kat. 63

Abb. 244 Ink. 483, f. 2^r – Suben, nicht vor 1471 Kat. 64

Abb. 245 Ink. 483 (wie Abb. 244), f. 7^r (75%) Kat. 64

Abb. 246 Ink. 633, Hauptband, f. 2^r – Suben, 1470er Jahre (90%) Kat. 65

Abb. 247 Ink. 633 (wie Abb. 246), Beiband, f. 1^r (72%) Kat. 65

¶ Epistolaz et euāgelioꝝ de tempo
re et sanctis liber incipit.

¶ Dominica prima in aduentu do
mini ad Ro. xiiij.

Matres. sci
entes quia
hora est iam nos
de somno surgere
Nūc autē ppior est
nostra salus quaz
cum credidimus.
Mox precessit. dies at appropiqua
uit. Abijciam⁹ ergo opera tenebra
rum et induamur arma lucis. sic vt
in die honeste ambulemus. Non in
comensationibus et ebrietatib⁹ non
in cubilib⁹ et impudicijs. nō in cō
tentione et emulatione. Sed indui
mini dominū iesum christum.

¶ Matres. scientes

f qz hora est iam nos de somno sur
gere. Verba pposita originalitē ad
Ro. xiiij. cap. sūt scripta in epla hodierna lecti
onaliter recitata. Ante initiū illi⁹ eplē scribit
scūs paul⁹ in eodē caplo dicens. Memini qz
qz debeatis nisi vt inuicē diligatis. Qui eni
diligit prim⁹ legē impleuit. Post h legat epu
stola hodierna. Sciētes qz hora etiā ē. Ubi
sciendū qz epla hodierna z euāgelū hodiernū
nū concordāt. qz i euāgelio intimat nob aduē
tus regis celestis. Sicut i epla monet nos apo
stol⁹ paulus vt ppem⁹ nos ad aduentus
tanti regis dicens. Frēs. Ubi notandus qz
scūs paul⁹ apl⁹s cōmuniter in suis eplis
pmitit frēs. Et rō est ista Quia i suis eplis
nūc hoīes inducere ad amorē fraternitatis
Enā pntes eplaz scribit romanis. Et roma
ni sūt qz in partib⁹ italie de iudeis z gentibus
puerli sūt ad fidē p doctrinā ipi⁹ apli. Und
scribit ipis p thimotheū discipulū suū a cor
intho ciuitate. qz est in achaia dicens. Sciē
tes qz hora est. scz in tpe grē. Iā nos de som

¶ Incipit nunc tractat

ris canonicis.

Materiam horarū quas canor
sub breui stilo diuina opitul
dam assumpsi. Ego Alber
de placentia iuris utriusqz c
dignus dicta quoqz doctoz in hac mat
in unū rediger curauī. et que collecta et
culo inserui. et materiā ampliaui. Eamq
bulis cum allegationibus iuris. ponēdo
quiscqz quō et qualiter in horis dicendis
inserui. Nec existimet quiqz qz do. end
hoc assumere uel im. sed potius discipul
instruendū me constituo. protestans qz c
diuina sit non intendo aliud uelle. uel li
sancta sentit mater ecclesia. Ideo ad ip
tius qd elcendendo. eam p faciliore exp
lectu expediam per questiones capiend

Abb. 249 Ink. 128, Beibd. 1, f. 6^r –
Kremsmünster, nicht vor 1474
(mittlere 1480er Jahre ?)

Kat. 66

¶ Dominica scda in aduentu
Roma. xv.

¶ Matres quecuqz

f scripta sunt ad nostrā doctri
nā scripta sunt vt per patien
tiā et cōsolatōez scripturaz spem ha
beamus. Deus autē patientie et sola
tij det vobis idipsus sapere in alter
utrū scdm iesū xpū vt vnanimis
vno ore honorificetis deū et patres
domini nri iesu christi. ppter quod
suscipite inuices sicut et xpūs suscep
pit vos in honorem dei. dico ei chri
stū iesus mīstrū fuisse circūcisionis
ppter veritatē dei. ad cōfirmandas
pmissiones patrū. gentes at super
miscōia honorare deū sicut scriptū

3

Abb. 248 Ink. 278, Hauptband, f. 3^r – Vermutlich Oberösterreich, nicht vor 1488

Kat. 67

Abb. 250 Ink. 437, Haupttext, f. 8^r – Passau (?), Kat. 68 nicht vor 1473 (65%)

Abb. 251–252 Ink. 437 (wie Abb. 250), Haupttext, ff. 2^r und 37^r (jeweils 78%)

Kat. 68

Abb. 253–254 Ink. 437 (wie Abb. 250), Haupttext, ff. 21^r und 61^r (jeweils 78%)

Kat. 68

sunt tñ cōmittenda oīmbō narrāt. quidā
 carissimōz conscientia reformidant nulli
 credituri. neutrū faciendū est. utruq; em̄
 viciū est & oībō credere & nulli. **M**ota
 circa predicta q̄ amicicia pp̄ie dicta tātū
 inueniē i rebo rationalibō & ut sic amicicia
 est par volūtas bonoz inter aliquos. sed
 large accipiēdo amicicia sic etiā est in irra-
 tionalibō. & ut sic amicicia est concordia
 diuersaz rerū adinūcem.

Explicit liber secundus

Incipit tertius

Prosa Prima

Am cantum illa finierat. **I**ste est tertius
 liber Boetii de consolatione philosophie &
 continuat ad libros p̄cedētes in hūc modū
Postq̄ philosophia in primo libro serus-
 tata est causas doloris Boetii & in secūdo
 libro adhibuit sibi remedia facilia. **I**n p̄-
 senti libro & in sequentibus p̄bia adhibet
 Boetio remedia grauiora. sunt autē reme-
 dia grauiora rationes contra cōmunē opi-
 nionē hominū p̄bantes. q̄ i bonis exteriori-
 ribō nō cōsistit vera felicitas ostendendo in
 quo sita sit felicitas vera & quō ad ipsā per-
 ueniat. **E**t dicitur iste liber in .xxiiii.
 partes quia huius libri sunt .xii. p̄se & .xii.
 metra que partes patebūt in p̄cessu libri.
 quid autē & de quo determinet in qualibet
 istarū partiū similis patebit. **P**rima prosa
 huius tertii diuidit in tres partes. **P**rimo
 ostendit Boetii quō post p̄dicta allocutus
 fuerit p̄biam. **S**ecundo ponit responsionē
 p̄bie. **T**ertio Boetii dirigit quāda petitiō-
 nē ad ipsā. **S**ecūda ibi. **T**ū illa. **t**ercia ibi.
Tū ego. **D**icit primo. **I**a illa p̄bia finierat
 cātū. i. metz qd̄ erat de cōmēdatiōe amoris
 diuini & amicicie & cū ego Boetius essem

Abb. 255 Ink. 437 (wie Abb. 250), Kommentar, f. 42^r Kat. 68 (80%)

detexit. **H**ec tibi cer-
 stulit. tuos reliquit.

sine nunc amissas op

Aber das
 lichen st
 trugenhaftig ist et
 so es sich aufzut. **S**
 versteest du noch mi
 sagen. vnd mag mi

Abb. 256 Ink. 437 (wie Abb. 250), Haupttext, Kat. 68 f. 36^v (76%)

die rechten leutte oder genge zu dem weg
 dergewogen vmbgenge. so wūden die d
 zertrimet vnd zergienge von irem vzf
 dinge. vnd sie begeren oder fordern ge
 Wamm sie mügen anders mit beleiben. ob
 lieb. vnd fließen wider zu der sache die i

Prosa

Am ne igit uides quid hec omnia que di

Omnē inquit bonā prosus esse fortunam

tende inquit. cum omnis fortuna vel iocū

re bonos. tū puniendi corrigendi ve imp

ustam constat esse vel vtilem. **B.** Nim

paulo ante docuisti prouidentiam fatum

Sed eam si placet inter eas quas inopi

P. quid inquit. **B.** quia id hominum s

quozundam malam esse fortunam. **P.** **V**

nibō accedamus. **N**e nimium velut ab h

Abb. 257 Ink. 437 (wie Abb. 250), Haupttext, Kat. 68 f. 79^r (70%)

Abb. 258 Ink. 569, f. i^r – Passau (?), nicht vor 1478 (80%) Kat. 69

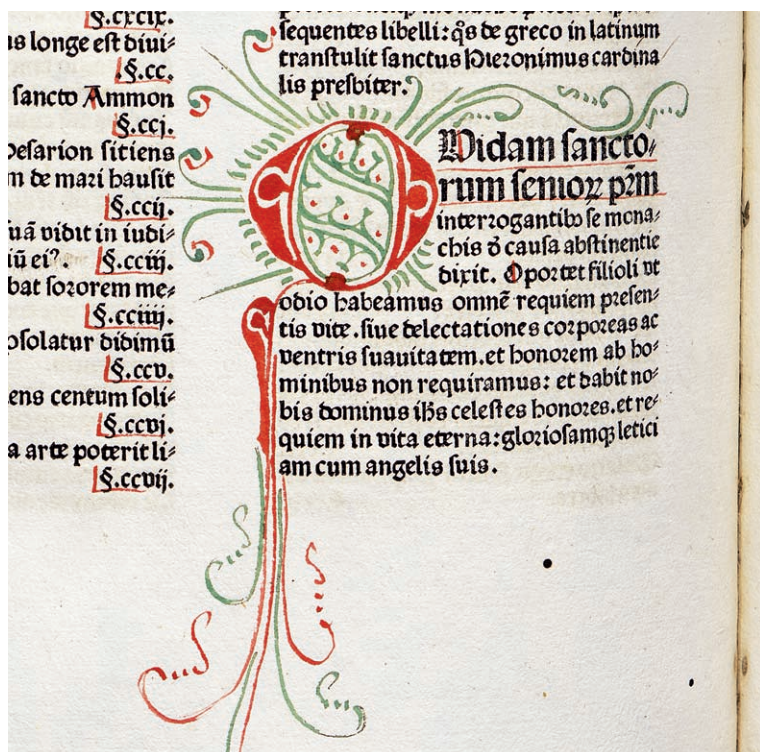

Abb. 259 Ink. 569 (wie Abb. 258), f. cxxix^v (60%) Kat. 69

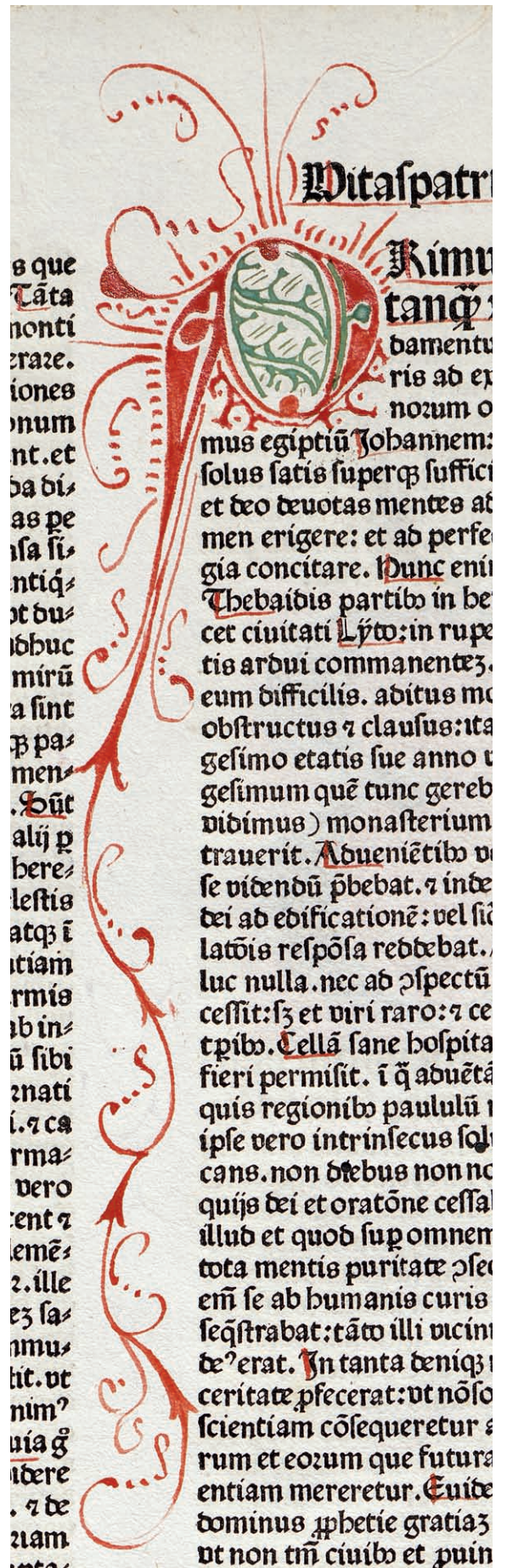

Abb. 260 Ink. 569 (wie Abb. 258), f. i^r (90%) Kat. 69

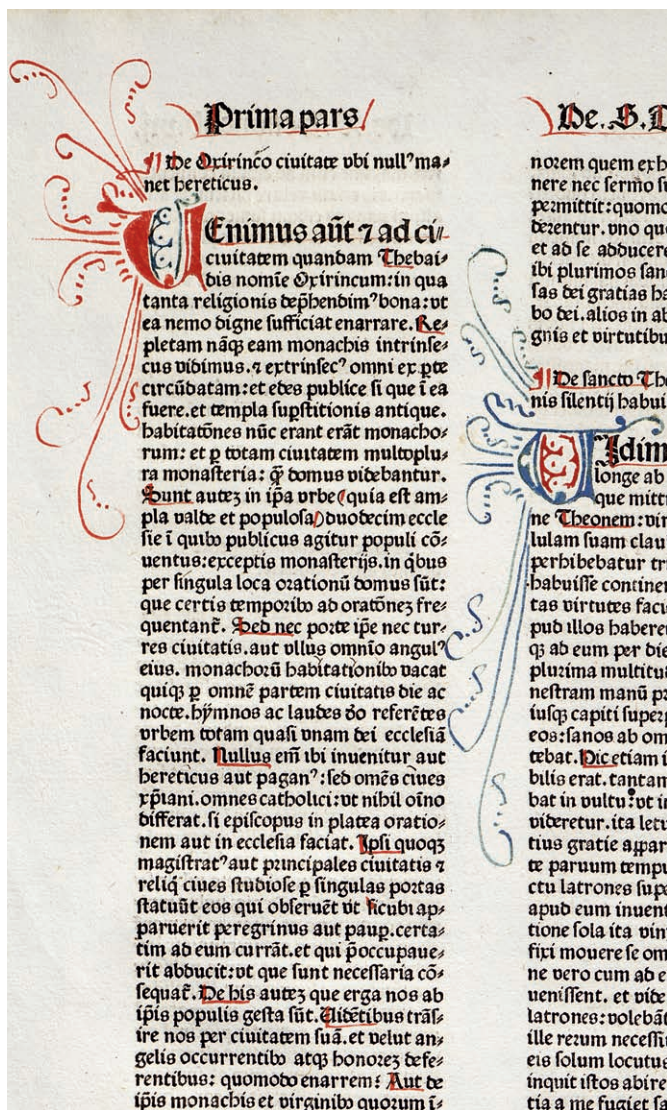

Abb. 261 Ink. 569 (wie Abb. 258), f. vii^v (52%) Kat. 69

Abb. 263 Ink. 260 (wie Abb. 262), f. 7^r: Halbfigur des Aristoteles Kat. 70

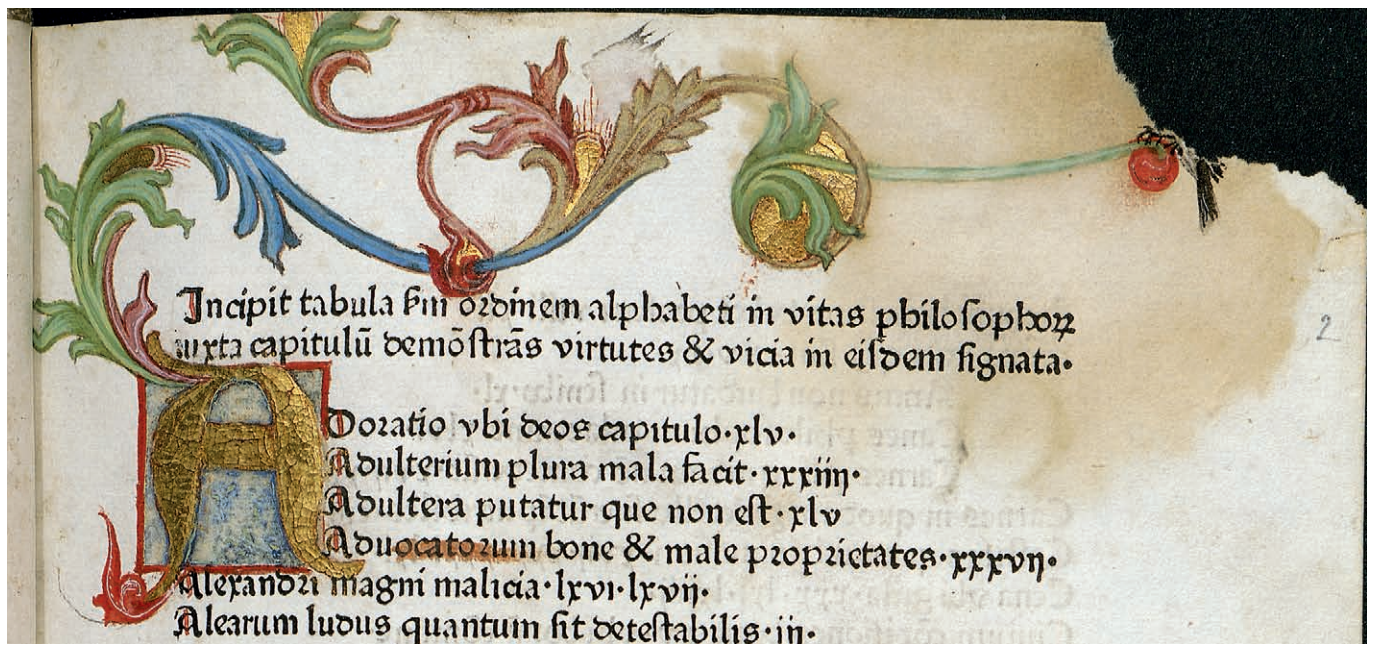

Abb. 262 Ink. 260, Beiband 1 (Gualterus Burlaeus, De vita et moribus philosophorum), f. 2^r – Passau oder Suben (?), nicht vor 1479 (95%) Kat. 70

Abb. 264 Ink. 308, Beiband, f. 1^r: Wappen des Johann Staindl – Passau, Staindl-Illuminator, um 1481 Kat. 71

Abb. 265 Ink. 308 (wie Abb. 264), f. 2^r Kat. 71

Abb. 266–267 Ink. 308 (wie Abb. 264), ff. 32^v und 158^r Kat. 71

Abb. 268–269 Ink. 308 (wie Abb. 264), ff. 21^r und 54^r Kat. 71